2
1968

Marija

20434

Poštarina plaćena u gotovom

SVAKE PRVE SUBOTE U MJESECU SLUŽI SE SVETA MISA ZA

SURADNIKE,

DOBROČINITELJE,

ŠIRITELJE I

ČITATELJE

LISTA »MARIJA«, A JEDNOM U MJESECU ZA ONE KOJI SU POŠLI PRED NAMA U VJEČNU DOMOVINU

MOLIMO SVE UPRAVITELJE GOSPINIH SVETIŠTA I ŽUPA DA NAM ŠALJU VIJESTI IZ SVOJIH SVETIŠTA I ŽUPA KAKO BISMO IH MOGLI OBJAVITI U GOSPINU LISTU »M A R I J A«. TAKOĐER MOLIMO DA UZ VIJESTI, PO MOGUĆNOSTI, PRILOŽITE I FOTOGRAFIJE ! ! !

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara

List »Marija« izdaje Franjevački Provincijalat Presv. Otkupitelja, Split, Kazališni trg (bivša Bulatova p. 3) — Za list odgovara o. Anđelko Marić, Split, Kazališni trg (bivša Bulatova p. 3) — List uređuje o. Venceslav Glibotić, Sinj, A. Jonića 3, telefon 82-042. — Pojedinačni broj 1,20 Novih Din (120 Din); godišnja pretplata 10 Novih Din (1000 Din), a za inozemstvo 20 Novih Din (2000 Din). — Rukopisi se ne vraćaju. Pretplate i narudžbe slati na UPRAVU lista »Marija«, Split, Kazališni trg (bivša Bulatova p. 3) — Suradnju slati na o. Venceslava Glibotića, Sinj, A. Jonića 3. — Tisak: Novinsko-izdavačko poduzeće »Slobodna Dalmacija«, Split.

Naslovna slika: Bogorodica – ruska ikona, nazvana »znamenic« (G. Malčev, XX st. – Rim)

M A R I J A

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

God. VI | Split, 1968. | Broj 2.

NA RAZMIŠLJANJE

»Što mislite da bih ja učinio, kad bih bio đavao?« Tim je riječima neki francuski župnik u strogo katoličkoj Bretanji počeo svoju propovijed poslije Evanđelja u nedjelju Sedamdesetnicu.

I nastavio je: »Možda zamišljate, kad bih bio đavao, da bih vas napastovao da petkom jedete meso, da psujete, kradete, mrzite bližnjega i da upadate u grijehe koji se, kako kaže sv. Pavao, ne smiju ni spominjati među kršćanima?

Ni u snu ne bih na to pomislio.

Kad bih bio đavao, osnovao bih pokvarene novine i sve bih vas prisilio da se na njih pretplatite i da ih čitate. Čvrsto sam uvjeren da biste u vrlo kratko vrijeme natrpali punu vreću svih tih grijeha, ili biste barem potpuno zanemarili brigu oko svoga vječnog spasenja.

Eto, to bih ja učinio i ništa drugo, kad bih bio đavao.«

Komentirajući tu propovijed bečki »Kirchenblatt« napisao je ovo: »Doista je to đavao i učinio.«

Danas, kada pokvareni listovi sačinjavaju legiju i kada se sve vrste zabluda šire na sve strane s najmoćnijim sredstvima, koja danas suvereno vladaju svijetom (štampa, kino, radio, televizija itd.), nije više dovoljno samo izbjegavati čitanje zle i pokvarene štampe. Danas je neophodno nužno hraniti se istinoljubivom i dobrom štampom, koja je kadra učiniti razum otpornim protiv mikroba zablude, sablazni, nepravde, nemorala...

Štovatelji Marije prvi su pozvani da šire dobru štampu!

ZA SVAKI DAN U MJESECU PO JEDNA MISAO OD OCA KOLBEA

1. **Bezgrješna je oruđe u rukama Božjega milosrđa po kojemu Bog dijeli milosti. Zato moramo sve svoje pouzdanje staviti u Nju.**
2. **Sve se lakše postiže od Boga utječući se zagovoru Bezgrješne Majke, jer je naš nebeski Otac Njoj povjerio eko-**

nomiju svoga milosrđa, a za se pridržao samo pravdu, kako kaže sv. Bernardo.

3. Kad nam izgleda da smo zapali u bezizlazni položaj, pa se neograničeno predamo u ruke Bezgrješne, sve će krenuti na bolje.
4. Svima preporučam pobožnost »Triju Zdravomarija« izjutra i navečer kao zahvalu Bogu za darove moći, mudrosti i milosrđa koje je udijelio Gospi, i za milost konačne ustrajnosti.
5. Povjerimo svaki dan Bezgrješnoj sebe i svoj apostolski rad, da bi se Ona udostojala sve obaviti, jer mi sami po sebi znamo samo upropastiti i sebe i druge; sebi pripisivati uspjehe, a to znači pljačkati.
6. Pazimo da na račun naše pobožnosti prema Bezgrješnoj Majci ne učinimo ono što nam posluh ne dozvoljava, jer inače nećemo raditi kao oruđe u rukama Bezgrješne.
7. Mnogo je zla na svijetu, ali sjetimo se da je Bezgrješna moćnija i da će Ona i danas satrti glavu paklenoj zmiji.
8. Što je veća naša nemoć da činimo dobro i što nam veće zapreke stoje na tom putu, to se više očituje moć Bezgrješne.
9. Naša se snaga sastoji u tome da priznamo svoju nerazumnost, slabost i bijedu, i da se istovremeno neograničeno pouzdamo u moć Bezgrješne.
10. Samo odvažno, dragi moj brate! Dođi ovamo u Japan umrijeti od gladi, umora, poniženja i trpljenja za Marijinu slavu.
11. Naše poslanje nije samo u tome da se mi sami posvetimo nego i da obratimo i dovedemo do svetosti sve duše po Mariji.
12. Tko se sasvim posvetio Bezgrješnoj, već je postigao svetost, a tko se prepusti Njezinu vodstvu u unutarnjem i vanjskom životu, taj dobrim dijelom posjeduje Njezin duh.
13. Bog je neizmjerno pravedan, ali i neizmjerno milosrdan. Stoga je stvorio Bezgrješnu da bi Njoj jedinoj povjerio kraljevstvo svoga milosrđa.
14. Predali smo se kao oruđe u ruke Bezgrješne, ali ne zato da bismo zazivali pravednu kaznu Božju ili je sami izvršavali, nego da bismo spašavali griješne duše! Budimo dakle oruđe božanskog milosrđa.

15. Dragi moj, ne čudi se što u sebi osjećaš bilo dobro ili zlo. Svako zlo dolazi od tebe a svako ti dobro dolazi po rukama Bezgrješne, Posrednice svih milosti.
16. Pristupimo Bezgrješnoj i borimo se srčano u Njezinim redovima, neograničeno se pouzdavajući u Nju: tako će nam i naše slabosti služiti za naše veće dobro.
17. Ne smijemo klonuti, kad na svom putu naiđemo na teškoće, nego sve potpuno predajmo Bezgrješnoj, radimo što možemo i pouzdajmo se u Nju.
18. Križevi nam daju pouke i pribavljaju nam zasluge: osobito nas uče da se ne pouzdavamo u svoje sile, nego samo u Bezgrješnu.

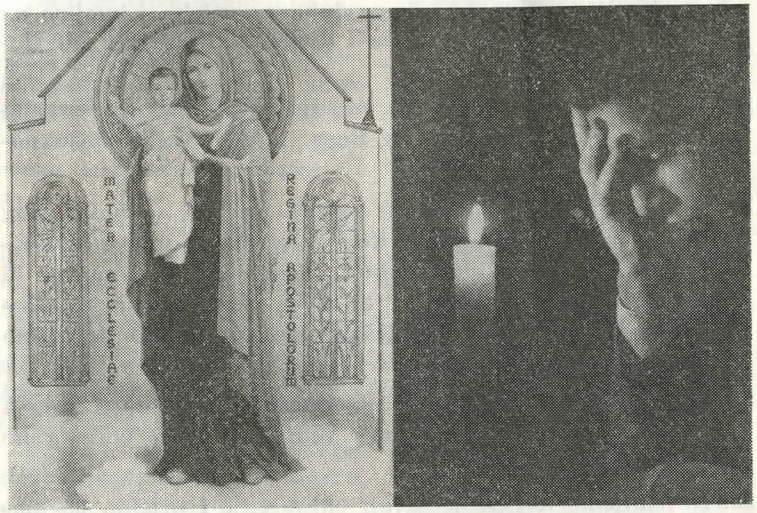

19. Što mi daje najviše snage? Ime Marijino.
20. Smrt žurno dolazi, zato ne smijem izgubiti ni trenutka vremena. A kako? Potpuno zaboravljajući sebe i odričući se vlastite volje; ljubeći svim srcem samo volju Bezgrješne i vršeći je savršeno.
21. Naše je srce sićušno i slabašno; ali mi prikazujemo Bezgrješnoj ljubav koja je Nje dostojna, a to je ona kojom Ona nas ljubi.

22. **Bezgrješna je tako povezana s Bogom po ljubavi da se Ona izdiže ne samo iznad svih Svetih, nego i iznad svih Anđela, Arkanđela, Kerubina i Serafina; i zato nas neograničena ljubav prema Bezgrješnoj uzdiže do Nje iznad sviju.**

23. **Bog nam je dao ove svete stepenice (Bezgrješnu) i želi da se po njima penjemo do Njega, ili bolje — da nas Ona, pošto smo se zaklonili u njezino majčinsko krilo, podigne do Boga.**

24. **Posvetimo se Bezgrješnoj sasvim i bez pridržavanja tako, da na neki način Ona u nama živi, po nama govori i radi u ovome svijetu.**

25. **Ljubav živi od žrtava i njima se hrani. Uvijek zahvaljujmo Mariji za duševni mir, za duhovne utjehe, i imajmo na pameti da to, iako je dobro i lijepo, ne sačinjava bit ljubavi.**

26. **Tko ima u srcu bar malo one ljubavi kojom je Bezgrješna na ovoj zemlji ljubila Boga, tome žrtve postaju potreba.**

27. **Ako dobro upoznamo svoju slaboću, nećemo se čuditi zbog padova, nego ćemo se diviti i zahvaljivati milosrđu Božjem što nismo pali još dublje i još češće. Kad nas ne bi držala božanska milost, a to znači milosrdna ruka Bezgrješne, ne bi bilo tako teškog grijeha u koji ne bismo mogli upasti.**

28. **Nipošto ne tražimo samo ugodnost u pobožnosti prema Bezgrješnoj; pustimo da nas vodi kako Ona hoće, a ne kako hoćemo mi.**

29. **Ne smijemo uvijek očekivati ohrabrenje i utjehu, pa makar ona bila i najsvetija! I nama su potrebne kušnje, suhoće, obeshrabrenja, zapuštenosti. Predajmo se Bezgrješnoj, da Ona slobodno upotrijebi sredstva koja su nužna za naše spasenje.**

30. **Ne bojmo se da ćemo Bezgrješnu previše ljubiti, jer je nećemo nikada onoliko ljubiti koliko ju je ljubio Isus.**

31. **Tko se približava Mariji, približava se Bogu najkraćim, najsigurnijim i najlakšim putem.**

Preveo: O. G. TOMIĆ

Tvoja nedjelja

Da li je za tebe nedjeljna sv. Misa teško vršenje dužnosti ili ona za te znači pravu potrebu srca?

Da li tvoja nedjelja odražava Boga ili samo odražava svijet?

Posvetiš li se nedjeljom svojoj obitelji, prije svega svojoj djeci kako to ona s pravom iščekuju?

Da li se tvoji nedjeljni užici trebaju plašiti Božjeg oka?

Da li u nedjelju skupljaš duhovne i tjelesne sile za idući tjedan ili samo te sile trošiš?

Imaš li ikada nedjeljom vremena za ozbiljan razgovor ili za pravu dobru knjigu?

Da li se trudiš da u nedjelju širiš nedjeljno raspoloženje ili možda mutiš veselo raspoloženje drugih?

Ne zaboravljaš li možda da ti upravo nedjelja pruža priliku da u krugu svoje obitelji djeluješ dobrim primjerima?

Paziš li nedjeljom na želje drugih ili se sve mora okretati oko tebe i oko tvojih želja?

Da li se u svakoj pojedinoj tvojoj nedjelji vidi, da je ona zaista kršćanska?

Prema njemačkom: o. F. C.

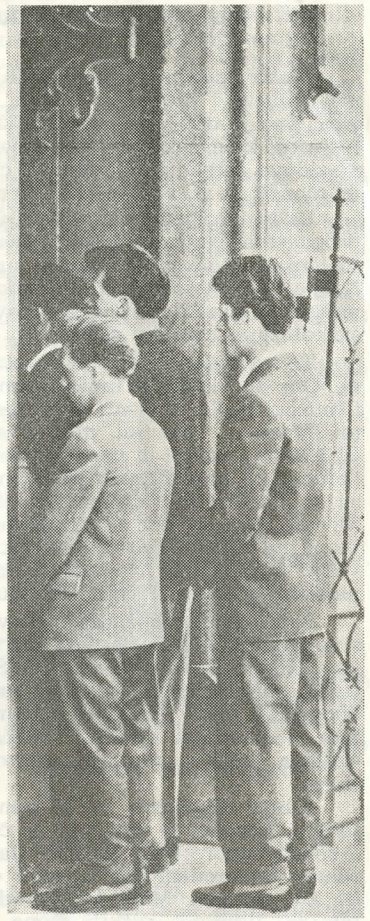

Kad bi me odbacili otac i majka, Gospod bi me primio.
Sveto pismo

Tko razmazi svojega sina, morat će jednom sebi zavezati rane.
Sv. Pismo

IKONE

PJESMA KRŠĆANSKE MARIJANSKE DUŠE

Ljubav prema Nebeskoj Majci stvorila je još u kršćanskoj starini molitve i pjesme, izgradila bazilike i crkve. Ushit kršćanskog srca, poslije dobivene slobode kulta (314), ukrasilo je bogato unutrašnjost kršćanskih crkava. Lijepi i šareni mozaik prešao je s poda na zidove. Nesigurnim, doduše, crtežem, ali punim bještavosti i sjaja, mozaik je postao veličanstveni, posljednji bljesak antike.

Uz tu ukrasnu, prema vani usmjerenu umjetnost, još u vrijeme progonstva, gajila se i intimna religiozna kršćanska umjetnost. Na malenim daščicama kršćanski su slikari izrađivali likove mučenika, Krista ili Bogorodice. Te su slike — ikone (eikon — grčki = slika) prikazivale produhovljene likove što, poput egipatskih slika na sarkofazima, velikim otvorenim očima gledaju u prekogrobni život.

Te su malene slike od drveta, ali i drugih materijala, bile brojne. One su visjele u kršćanskim domovima ili su ih pobožne žene i muževi nosili o vratu u procesijama ili na hodočašćima. Osobito na Istoku, u Palestini, monasi su slikali prizore iz Biblije, Krista ili Marije i davali ih uz relikvije hodočasnicima Svete zemlje. Te su ikone-slike bile likovno povezane s helenističkim slikarstvom, dok su se na Zapadu zapažali u ikonografiji utjecaji novih naroda. Širenje Bizanta pod Justinijanom (VI st.) proširilo je i slikarstvo ikona na Italiju. Kasnije ikonoklastička borba (VIII st.) uništila je veliki broj starih i vrijednih slika. Malobrojne su sačuvane u Sinajskom muzeju, Rimu i Kijevu.

Kršćanska pobožnost nadživjela je te ogorčene borbe. Slikarstvo ikona doživjelo je tada još veći uspon. Ono se širilo iz Bizanta na obližnje slovenske narode. Širenjem Turaka i padom Bizanta (1453) slikari ikona, većinom istočni monasi, bježe u Italiju gdje obogaćuju stare tradicije novim dostignućima Zapada. Na Kreti, tom posljednjem uporištu Mlečana na Istoku, stvara se kretsko-italska škola, a staro bizantsko slikarstvo nastavlja se osobito u Rusiji.

Rusko slikarstvo, što je osim crteža znalo odraziti i volumene, uvijek osebujno u boji, bilo je čista umjetnost, pjesnički izraz boje i crteža, neprestana pjesma slave Božje i nježne ljubavi prema Mariji Bogorodici. Jer, u svim epohama ruske ikonografije od XI do XX stoljeća, Marija Bogorodica, prizori iz Njena života bili su omiljeli predmet ruskih ikona. Takvo je Navještenje iz Novgoroda (XII st.), Bogorodica iz Vladimira (XII st.) ili ikona Vladimirske Bogorodice (XVII st.).

I na Balkanu brojne su ikone. U Makedoniji, osobito u Ohridu, čuva se lijepi broj ikona, vrijednih za proučavanje bizantiske umjetnosti (Bogorodica s Kristom iz XIII st. ili Blagovijest te Bogorodičino Uspenje iz crkve sv. Nikole Gerakomija). U Srbiji je kult Marijin stvorio mnogobrojne ikone među kojima se posebno ističe Bogorodica Zastupnica i Bogorodica Studenička (XIII st.) te ikona Bogorodice iz Dečana (XIV st.). I kasnije pod Turcima u Srbiji se slikaju

ikone s već poznatim imenima slikara. U Hrvatskoj, osobito u dalmatinskim gradovima, postoje ikone bizantiskog porijekla ili grčkih majstora koji su radili kod nas, ali je sigurno da su i naši majstori izrađivali ikone. Tako se u XIV st. spominje u Kotoru obitelj grčkog slikara Nikole, neki Juraj i Emanuel u Dubrovniku i Klerikopulos u Zadru. Te ikone pokazuju ne samo oznake bizantiske umjetnosti nego i utjecaje Italije ili kretsko-italske škole. Od najpoznatijih je Bogorodica iz Stona s latinskim i gotičkim slovima, te ikona iz franjevačkog samostana u Krapnju kod Šibenika, pa iz riznice u Korčuli i Bogorodica u crkvici Gospe od Zvonika u Splitu. Od manje su vrijednosti ikone u franjevačkom samostanu u Karinu i na Visovcu koje pokazuju već renesansne utjecaje. Jedna se takva čuva i u samostanu u Sinju. U sjevernoj Hrvatskoj ima ikona iz novijeg vremena kao ona iz bivše medvjedgradske kapele kraj Zagreba: Bogorodica dojilja (kraj XVI i poč. XVII st.).

Sve te ikone svjedoci su ne samo stare pobožnosti nego su i danas odraz ljubavi prema Nebeskoj Majci. Maleni žižak što je gorio i gori pred ikonama odraz je produhovljene ljubavi vjernika, odraz duboke vjernosti i odanosti, izraz zahvalnosti i pobožnosti.

O. JOSIP SOLDO

Molitva

ZDRAVO MARIJO

Zdravo Marijo,
kruno zvijezda Vječnosti,
milosti puna...
iz očiju Ti rosi blago
neizmjerne ljubavi...
Gospodin je s Tobom,
privedi nas k Njemu,
Majko rajskog sjaja...
Blagoslovljena Ti si među
ženama,
ponizna službenice Dobrote,
Blagoslovljen plod utrobe
Tvoje
Otkupitelj ljudske zloće
Isus!

Sveta Marijo
(o najsvetija),
Majko Božja,
posveti svojom ljubavlju ovu
bijednu dolinu uzdisaja...
Moli za nas griješnike,
za mir i Vječnost Tvoje
nevrijedne djece
Sada i na času smrti naše —
i budi, Majko, naš stup
življenja.

Amen.

HRVOSLAVA

„Veliki znak“

PISMO PAPE PAVLA VI O ŠTOVANJU BL. DJEVICE MARIJE

1. Prava pobožnost prema Mariji

U luku spasenja ne mogu nas dovesti ni milost božanskog Otkupitelja, ni moćni zagovor njegove Majke i svih nas duhovne Majke, ni njezina uzvišena svetost ako ne budemo ustrajno i dragovoljno častili Isusa Krista i Djevicu Bogorodicu i pobožno nasljedovali njihove uzvišene kreposti.

Zato treba da svi s poštovanjem nasljedujemo primjere dobrote nebeske Majke. To je druga istina, časna braćo, na koju bismo vas željeli upozoriti i pozvati da o njoj razmišljate, i vi i vjernici koji su povjereni vašoj pastirskoj brizi. Tako bi oni rado poslušali oce Drugog vatikanskog sabora koji ih potiču: »Nek se vjernici sjete da prava pobožnost ne stoji ni u neplodnom i prolaznom osjećanju, ni u nekoj ispraznoj lakovjernosti, nego u pobožnosti koja proizilazi iz prave vjere koja nas upoznaje s uzvišenošću Majke Božje i potiče da svoju Majku sinovski ljubimo i da nasljedujemo njezine kreposti.

Nasljedovanje Isusa Krista bez sumnje je kraljevski put kojim moramo ići da postanemo sveti i da prema svojim silama postanemo savršeni poput nebeskog Oca. Premda je Katolička crkva uvijek ispovijedala tu svetu istinu, ipak je istodobno tvrdila da nasljedovanje Djevice Marije ne samo da ne odvodi od nastojanja da nasljedujemo Krista nego da ga čini još ugodnijim i lakšim. Ta ona je uvijek bila prilagođena volji Božjoj i prva je između svih zaslužila da joj se upute pohvalne riječi koje njezin Sin upućuje svojim sljedbenicima: »Tko god bude vršio volju Oca mojega koji je na nebesima, moj je brat, i sestra, i majka.«

2. Po Mariji k Isusu

Zato i o nasljedovanju Krista vrijedi ono opće pravilo: »Po Mariji k Isusu!« I neka to ne smućuje našu vjeru kao da bi pomoć Marije, koja je nama u svemu slična osim u grijehu, vrijeđala naše dostojanstvo i priječila da naši odnosi u štovanju i klanjanju Sina Božjega ne budu uski i neposredni. Radije treba da priznamo »dobrotu i čovjekoljublje Boga, spasitelja našega« koji nam je, u samilosti prema našoj bijedi, dao primjer Majke i tako omogućio da nasljedujemo njegovu neizmjernu, tako različnu i nejednaku svetost. Ona je, naime, iznad svih ljudi i najblistaviji primjer, i to primjer nama upriličen, one savršene poslušnosti s kakvom treba da se s ljubavlju i rado podložimo odlukama vječnoga Oca. Sam je Krist, kako nam je dobro poznato, postavio potpuno pokorovanje volji Božjoj kao način i oblik svog ljudskog djelovanja kad je rekao: »Ja uvijek činim što se njemu sviđa.«

3. Marija nova Eva

Ako, sada, promotrimo poniznu nazaretsku Djevicu u svjetlu njezinih povlastica i vrlina, ona pred našim očima iskrsava kao nova Eva, kao uzvišena kći Siona, kao vrhunac Staroga i zora Novoga zavjeta, kada je nastala punina vremena, od Boga Oca određena, da pošalje na ovaj svijet svoga Jedinorođenog Sina. Zaista, Marija je više nego svi patrijarsi i proroci, više nego onaj pravedni i bogobojazni Šimun molila i izmolila »utjehu Izraelovu, Krista Gospodina«. Ona je njegov dolazak proslavila hvalospjevom V e l i č a kad je sišao u njezinu prečistu utrobu da se utjelovi. S pravom, stoga, Crkva Kristova stavlja Mariju kao uzor koji treba nasljedovati. Ako je budemo nasljedovali što dostojnije, primit ćemo u se Riječ Božju kako nas sv. Augustin mudro uči: »Marija je bila blaženija kad je primila vjeru Kristovu nego kad je začela tijelo Kristovo... Tako ni majčinska blizina ne bi Mariji ništa koristila da nije Krista više nosila u srcu nego u tijelu.« Nju vjernici mogu promatrati i kao uzor kako treba ponizno i velikodušno izvršiti zadaću koju Bog povjerava svakom čovjeku na ovom svijetu u redu vlastitog spasenja i spasenja drugih ljudi.

»Molim vas, stoga, nasljedujte mene kao što ja nasljedujem Krista!« S većim pravom nego sv. Pavao u poslanici Korinćanima, tim riječima može se poslužiti Majka Crkva i njima poticati mnoštvo vjernika, koji je u svojoj privrženosti i ljubavi, s ljudima minulih vjekova, nazivaju blaženom. To je poziv kojemu se moramo rado odazvati.

4. Marija poziva na molitvu i pokoru

Čini se da danas donosi poruku od najveće koristi Kristovim vjernicima Ona koja je bez istočne ljage i sva sveta.

Ona koja je bila suradnica svog Sina u obnovi vrhunaravnoga života u dušama. Pobožnim promatranjem Majke Crkve vjernici dolaze do zaključka da moraju pouzdano moliti, činiti pokoru i živjeti u svetom strahu Božjem. Tako će se češće sjetiti Krista koji je dolazak Božjeg kraljevstva najavio ovim riječima: »Pokoru činite i vjerujte Evanđelju!« i ozbiljno nas opomenuo: »Ako ne budete činili pokore, svi ćete slično poginuti!« Potaknuti ljubavlju i željom da zadovoljimo za nepravde nanesene Božjoj svetosti i pravdi, ali i ohrabreni velikim pouzdanjem u njegovo neizmjerno milosrđe, moramo podnositi patnje duše i tijela da okajemo grijehe svoje i svojih bližnjih i tako izbjegnemo dvostruku kaznu, kaznu odbačenosti i kaznu osjetnih muka. Drugim riječima da ne izgubimo vrhovno dobro, Boga, i da ne upadnemo u vječni oganj.

5. Marija lik Crkve

Kršćanske vjernike treba da potiče na nasljedovanje života presvete Djevice i činjenica da ju je sam Isus postavio nama za uzor u času kad ju je označio našom Majkom. Posve je naravno da djeca isto osjećaju što i njihove majke i da vrline i kreposti svojih majka ostvaruju u svome životu. Svaki čovjek može reći sa svetim Pavlom: »Sin Božji ljubio me je i predao je sebe za mene.« Isto tako svaki čovjek može biti siguran da mu je božanski Spasitelj ostavio u duhovnu baštinu svoju Majku, a time i sve blago milosti i kreposti kojima ju je obasuo, da ih na nas izlije po njezinu moćnom zagovoru i radi našeg nastojanja da je nasljedujemo. Stoga s potpunim pravom veli sv. Bernard: »Kad je Duh Sveti sišao, bila je puna milosti za sebe; a kad je isti Duh Sveti ponovo sišao. postala je za nas prepuna i prebogata milostima.«

6. Marija u povijesti Crkve

Iz onoga što smo do sada izložili na osnovi svetog Evanđelja i katoličke predaje posve je jasno da duhovno materinstvo B. Djevice Marije nadilazi prostor i vrijeme i pripada općoj povijesti Crkve. Ta ona je u njoj bila uvijek prisutna, spremna da vrši majčinsku ulogu i da joj pruži pomoć. Odatle se može jasno zaključiti što znači ona izreka koja se danas često ponavlja: naše se doba s pravom može nazvati mari-

»Crna« Gospina krunica privukla je pažnju malog Crnca ▶

janskim razdobljem. Ako se zaista može reći da je, po naročitoj Božjoj dobroti, kršćanski puk sada jasnije nego prije shvatio značajnu Marijinu ulogu u povijesti spasenja, to se ne smije tako shvatiti kao da u prijašnja vremena nisu znali za tu istinu ili da bi je u budućnosti mogli zaboraviti. Majka Božja bila je prisutna u Crkvi u sva vremena, pomagala joj je i pomagat će, jer je nerazrješivom vezom povezana s Otajstvenim Tijelom, o čijoj je glavi, Kristu, napisano: »Isus Krist je isti jučer i danas i ostat će isti dovijeka.«

7. Marija veza svih kršćana

Časna braćo, uvjereni smo da se sadašnja crkvena nauka o štovanju, slavljenju i ljubavi prema Blaženoj Djevici potpuno slaže s naukom Evanđelja, kako ju je shvatila i tumačila predaja na Istoku i na Zapadu. Zato se nadamo da će ovo naše pobudno pismo o sve revnijoj i plodonosnijoj pobožnosti prema Mariji rado primiti ne samo vjernici, povjereni vašoj brizi, nego i oni koji, iako nisu u potpunom jedinstvu s Katoličkom crkvom, štuju i časte s nama službenicu Gospodnju, Djevicu Mariju, kao Majku Sina Božjega.

O da bi bezgrješno Srce Djevice Marije zasjalo pred svim kršćanima kao uzor savršene ljubavi prema Bogu i bližnjemu! O da bi ih ono navelo na primanje svetih sakramenata Crkve u kojima se duše vjernika čiste i čuvaju od grijeha! O da bi ih potaklo da zadovolje bezbrojne nepravde nanesene Božjem veličanstvu! O da bi ono bilo znak jedinstva i poticaj da se učvrste bratske veze između svih kršćana u jednoj Crkvi Isusa Krista koja »poučena od Duha Svetoga djetinjom ljubavi i pobožnošću časti Djevicu Mariju kao premilu Majku.«

8. Poziv na posvetu Srcu Marijinu

Ove se godine navršava 25. godina, otkako je naš predšasnik, sretne uspomene Pio XII, svečano posvetio Crkvu i ljudski rod Majci Božjoj Mariji i njezinu bezgrješnom Srcu. To je on učinio 31. listopada 1942. godine u govoru, upravljenu preko radija portugalskom narodu. Tu smo posvetu mi sami obnovili 21. studenoga 1964. godine. Potičemo svu djecu Crkve da svatko ponovno sam sebe posveti bezgrješnom Srcu Majke Crkve i da u znak toga plemenitog čina u njegovu duhu žive i sve više i više vrše volju Božju po uzoru na svoju nebesku Kraljicu i njoj sinovski služe.

Napokon, časna braćo, ne sumnjamo da neće, na vaš poticaj, svećenstvo i vjerni puk, povjereni vašoj brizi, rado primiti ovaj naš poticaj i da će od sada revnije štovati Djevicu Bogorodicu i Njoj se pouzdanije utjecati. Također smo uvjereni da će slavna Kraljica neba i naša preslatka Majka uvijek biti uz svu svoju djecu, da će s neba štititi cijelu Kristovu Crkvu i čitavom ljudskom rodu pružiti spasonosnu pomoć.

Od srca podjeljujemo apostolski blagoslov vama i vašim vjernicima kao zalog božanskih darova i kao svjedočanstvo naše naklonosti.

U Rimu, kod Svetog Petra, 13. svibnja godine 1967, četvrte našega papinstva.

PAPA PAVAO VI

(Svršetak)

Preveo: O. K. KOSOR

Odlazim

O, mati moja!
Posljednji put
vidim Tvoju suzu;
dok pogled Ti zamire
u tamnim oblacima što plove,
a lice Ti sjena prekrila neka.

— — — — — — —

Ne mogu se vratiti više,
nikako više, draga.
On me već dugo zove
i već me dugo čeka.

Obriši suzu, mila,
dani su tako kratki.
Razumijem Tvoju tugu:
toliko još si mi htjela dati.

No, ne plači:
ono što nisi mi dala,
dat će mi nebeska Mati.

ŠTOVANJE MARIJE u dalekim zemljama

VELIČANSTVENI KOPTSKI HIMAN BOGOMAJCI

Govorili smo u dva pređašnja članka o tome kako koptski nesjedinjeni kršćani u Egiptu i Etiopiji izvanredno štuju Bl. Dj. Mariju, posebno Njezino Bogomajčinstvo. Božje Materinstvo izvor je svih Marijinih privilegija. Oslanjajući se na tu istinu, koptski obred bez prestanka zaziva Bl. Djevicu nazivima: »Majka svjetlosti«, »Majka Božje Riječi«, »Majka Boga Otkupitelja« itd.

Čitav mjesec kiahk posvećen je veličanju Marijina Božjeg Materinstva. A trećina dnevnog oficija kroz taj mjesec sastavljena je isključivo od pohvala Presvetoj Bogorodici.

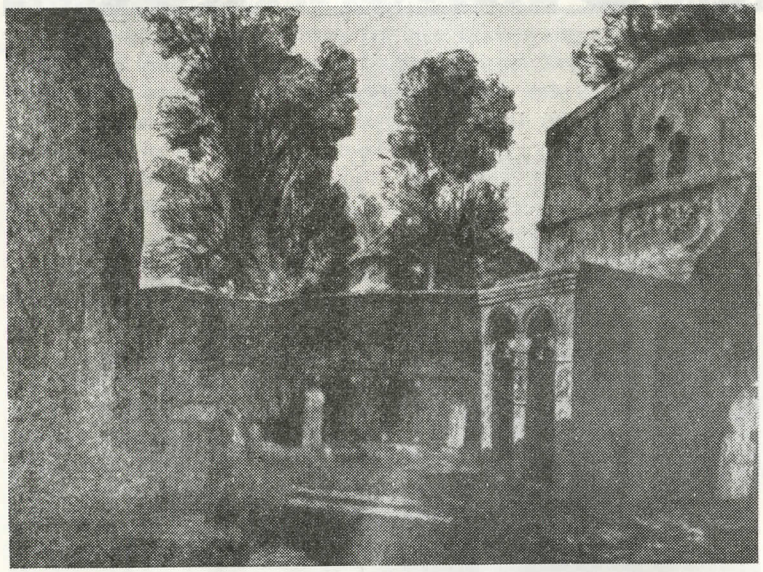

Crkva Beta Maryam (Marijina kuća), prva od 11 crkava (uglavnom Gospinih) koje je etiopski kralj Lalibela dao sagraditi u samom kamenu u 12. stoljeću. Crkve su, dakle, jednostavno uklesane u kamenu, od jednog komada. Sadašnji etiopski car Haile Selasije želi obnoviti sve te crkve.

Da osjetimo malo toplinu i zanos ljubavi prema Bogomajci, ljubavi kojom je prožeta čitava koptska liturgija, donijet ćemo prijevod jednog himna u čast Mariji, Božjoj Majci. Taj se himan pjeva na dan Posvete Gospine crkve u gradiću Deir Muharraq (6., mjeseca hatura ili 15. listopada).

Himan je uistinu veličanstven. Živa vjera, ljubav, beskrajno pouzdanje, sinovska odanost, privrženost Bl. Djevici, zanosna nježnost prema dobroj Majci, čvrsto oslanjanje na pomoć moćne Bogorodice, — isprepliću se s treptajima i poniznom molitvom. Sve je u ovom himnu usklađeno u jednoj čudesno lijepoj religiozno-molitvenoj harmoniji, pjesnički savršeno izraženoj. A bezgranično divljenje Bogorodici protječe od prvog do posljednjeg stiha čitavom pjesmom kao bistra ali golema i nezaustavljiva rijeka.

Na etiopskim markama veoma se često nalaze vjerski motivi među kojima su najbrojniji likovi Majke Božje i Njezine crkve

Himan Bogomajci

Dođite, zajednički kličimo govoreći: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Jer se svaka pomoć daje kršćanima: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Gospodin Bog naš spasio je svoj narod: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Da su se vjernici sakupili na današnju svetkovinu, to je postignuto: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Adam i Eva vratili su se u raj: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Evo, Spasitelj se utjelovio: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Desnica je Gospodnja svojom moći izvršila svoje djelo: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Isus se pojavio u svijetu: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Utjelovio se po svojoj odluci: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Svi narodi zazivaju ime Kristovo: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Ako su pravovjerni radosni, to je postignuto: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Narodi su ushićeni skupa s anđelima: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Blagoslovljen si, Gospodine! Na svijet si došao: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Veliko je dobročinstvo kojim si nas nadario: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Dobro je Janje spasilo svoj narod: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Radujte se i kličite, o pravovjerni: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Kršćani se smiju nadati milosrđu: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Dostojni smo da vjerujemo u ime Kristovo: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Evo, Stvoritelj nas je spasio: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Naš Spasitelj se utjelovio: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Kruna svetaca i mučenika postignuta je: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Ljepota naših srdaca i radost narodâ postignuta je: Posredovanjem Marije, Majke Božje.

Slava Tebi, o Blagoslovljena! Posreduj za nas kod Gospodina da nam pomogne.

O. ANTE KATALINIĆ

Vapaj Ocu u beskraju

Četveromotorni mlaznjak sa 150 putnika para nebeski beskraj i guta plava prostranstva. Srce je prepuno posebnih osjećaja na visini od približnih deset tisuća metara. Nesvakidašnje zračno putovanje Continental-linijom vodi me od Tihoga prema Atlantskom oceanu. Od Los Angelesa preko Denvera i Chicaga prema Philadelphiji i New Yorku. Prema istočnim stranama Evrope i domovine...

Sve se doimlje neobično, novo. Uglavnom ugodno. I sunovratni pogled kroz prozorčić prema slikovitom zemaljskom ćilimu, i pojas za privezivanje uz sjedalo prilikom uzlijetanja i ateriranja, i osvježavajuća parfimirana salveta. Posebno, susret s ljudskom braćom svih boja i iz svih uglova stare naše planete. A najugodnije iznenađenje? Susret s Biblijom. Da, posljednje izdanje Svetog pisma (Holy Bible) stoji na polici za štampu pored najpoznatijih revija i novina na nekoliko jezika.

Uz nasmijanu ljubaznost uslužnih stjuardesa uskoro nam podijeliše zajutrak. Na pomičnom automatskom stoliću ugledah pred sobom servirano jelo. A pored njega? Pored bijelog hljepčića bijeli ubrusić i pod njim bijelu ceduljicu s kratkom molitvom. Ugodan i domišljat poziv na molitvu prije i poslije blagovanja.

Na papiriću su tri obrasca molitve za narod Božji katoličke, židovske i protestantske vjeroispovijesti. Složiše ih katolički svećenik, židovski rabin i protestantski pastor a u prijevodu s engleskog glase:

† Blagoslovi, Gospodine, nas i ove svoje darove koje ćemo upravo sada po Tvojoj dobroti blagovati. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

† Blagoslovljen budi, Gospodine Bože naš, kralju svijeta, koji daješ iz zemlje dar kruha za sve.

† Blagoslovi, Gospodine, ovo jelo za našu potrebu, a nas za svoju službu, te podaj da se uvijek sjećamo potreba svojih bližnjih. U ime Isusovo! Amen.

Kasnije su mi pripovijedali da se slično redovito može susresti i na ostalim prijevoznim sredstvima diljem američke zemlje: na parobrodu, u vagon-restoranu ekspresnog vlaka i drugdje. Jer svugdje su nam Božja dobrota i pomoć potrebiti. Posvuda se djeca najsigurnije osjećaju okupljena i zbijena uz dobro Srce Očevo. Posebno kad plove nesigurnim visinama svemirskog beskraja. Nikakvo onda čudo da se tamo gore Stvoritelja neba i gospodara visina tako srdačno i pouzdano moli.

U visinama je Gospodin duši našoj najbliži.

ROZARIJO

Papina »Zdravomarija«

Dirljiv je prizor koji se ponavlja svake nedjelje na Trgu sv. Petra u Vatikanu. Okupljenoj masi vjernika Papa uputi nekoliko toplih, pobudnih riječi te pred svima izmoli Anđeoski pozdrav. To je uvijek ganutljivo i potiče na dobro. Lijepo označuje Crkvu: **Papu i vjernike ujedinjuje ljubav prema Kristu i Njegovoj Majci.** Tu Papa ukratko iznosi svojoj djeci svoje radosti, žalosti i brige. Potiče vjernike da se i oni pridruže njegovu nastojanju oko upravljanja Crkve, da budu jedno srce i jedna duša.

Malo kome pada na pamet da te riječi i ta molitva, koje raznose valovi u eter, mogu imati izvanredan učinak na duše, pa i one koje nisu baš pripravne da ih prime. Ipak je tako. Evo jednog događaja, sigurno ne jedinog, koji se nedavno odigrao u Španjolskoj.

U ožujku prošle godine donijeli su na kliniku u Geroni Jakova Ruiz, željezničkog radnika. Vršio je službu u nekoj osamljenoj kućici. Bolest mu je neizliječiva. Već je u svojoj 67. godini. U klinici su dvorile bolesnike Župske sestre. Tu je svjetovnu udrugu osnovala pred 50 godina Magdalena Aulina. Ta družba danas vrši moderni apostolat ne samo u mnogim španjolskim biskupijama, nego također i u Rimu, kao i u nekim župama Francuske.

Sestra, koja se brinula za bolesnika, pomisli kako bi dobro bilo da ga upozori na ozbiljnost njegove bolesti i da ga potakne na primanje sakramenata. Radnik se branio, da se ne zna ispovijedati, jer je dugo živio osamljen, da nije primio vjerske pouke. Na kraju dodade da ne zna ništa nego samo Papinu »Zdravomariju«.

Sestra začuđeno upita, kakva je to Papina »Zdravomarija«. Sada siromašak sa svom jednostavnošću ispripovijedi kako je u svojoj službeničkoj osamljenoj kućici svaki dan u podne slušao preko španjolskog radija Papino molenje Anđeoskog pozdrava. To je bio, moglo bi se reći, jedini glas što ga je on čuo u svojoj osamljenosti. I molitvu je naučio napamet. Kad bi je izgovarao, imtirao bi i glas Papin. Bolničarka, držeći da je to dosta za ispovijed i primanje sakramenata, zovne svećenika. On sasluša njegovu ispovijed i naloži mu za pokoru — Papinu »Zdravomariju«.

Tako je Jakov Ruiz moleći Anđeoski pozdrav — Papinu »Zdravomariju« — pošao k Bogu. U toj Papinoj molitvi sve je sadržano: tajna Utjelovljenja, Majka Božja, sv. Petar, Papa. I siromašni radnik, koji nije znao druge molitve osim Papine »Zdravomarije«, ima njoj zahvaliti svoje spasenje.

Iz »L'Osservatore Romano« od 7. XI 1967.
preveo: o. CELESTIN B.

Mladost je uvijek lijepa, ali je najljepša, kad ... ▶

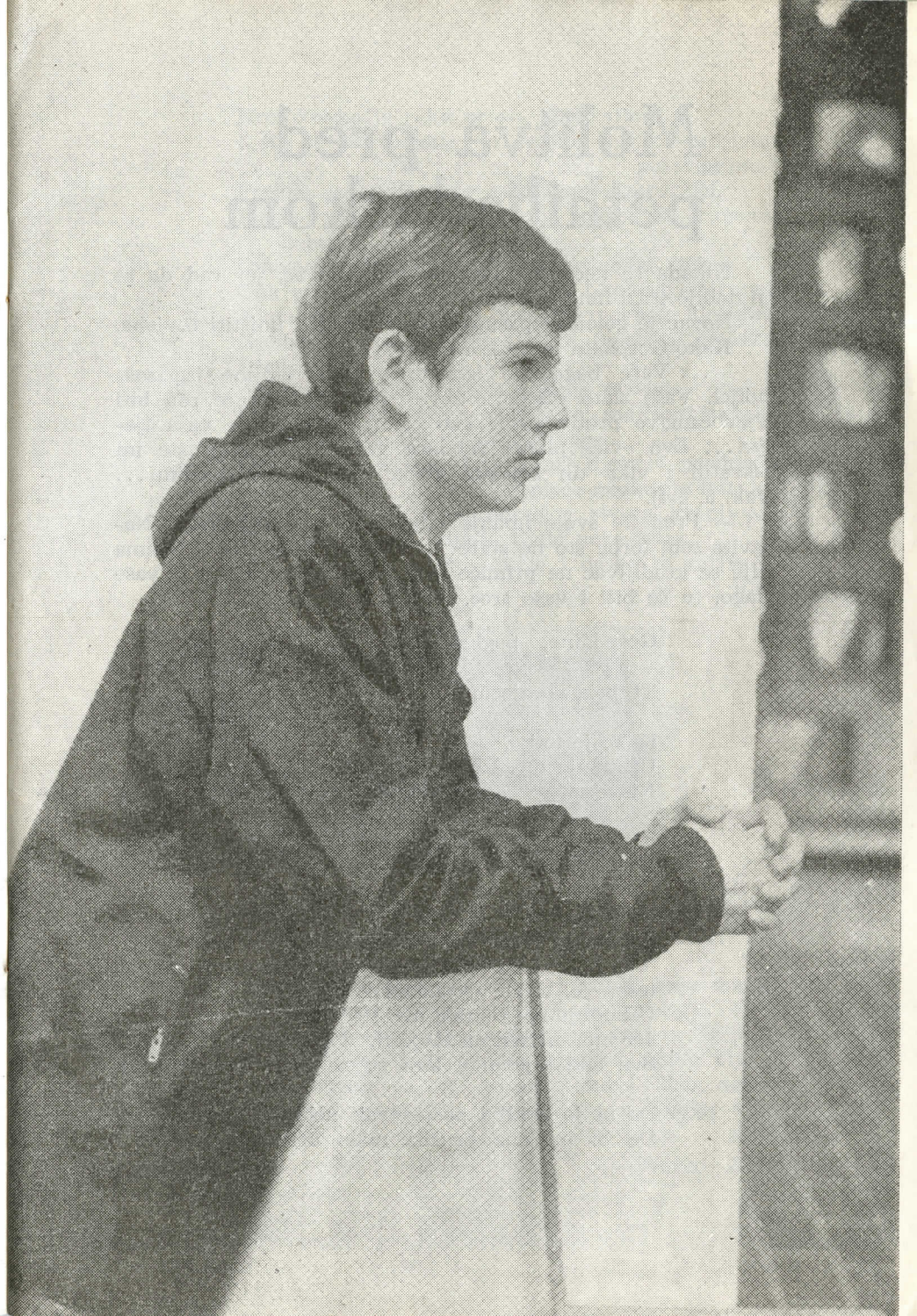

Molitva pred pethiljadarkom

Nikada se neće dovoljno poštivati novac, jer rad da se on dobije traži mnogo znoja i krvi.

Novac je golema opasnost. Može služiti i uništiti čovjeka.

Kako Gospodin promatra novac?

— ... Vaše bogatstvo istrunu a vaše haljine izgrizoše moljci. Vaše zlato i srebro uhvati rđa. Njihova će rđa biti svjedočanstvo protiv vas i kao oganj progutat će vaša tjelesa ... Evo »viče plaća« žetelaca vaših njiva koju ste im uskratili i vika tih žetelaca došla je u uši Gospodinu ... (Jak. 5, 2-4).

— Prodajte svoje imanje i to dajte kao milostinju. Nabavite sebi torbe što ne stare: neprolazno blago na nebesima gdje se kradljivac ne primiče niti moljac grize. Gdje je vaše blago, tu će biti i vaše srce. — (Luka 12, 23).

Gospodine, pogledaj ovu novčanicu, ona me straši.
Ti poznaš njezinu tajnu. Tebi je otkrivena njezina prošlost.
Kako je teška.
Uzbuđuje me jer ne govori ništa.
Nikada neće odati što sve skriva u svojim pregibima.
Nikada neće iskazati koliko košta truda i borbe.
U sebi skriva ljudski znoj.
Uprljana je krvlju, razočaranjima, prezrenim dostojanstvom.
Bogata je svom težinom ljudskog rada koji sadrži, a koji predstavlja njezinu vrijednost.
teška je, teška, Gospodine.
Uzbuđuje me i straši me,
Jer ima mrtvih na savjesti,
Sve one bijednike koji su se ubili na poslu, za nju ...
Da bi je imali i posjedovali nekoliko sati,
Da bi im ona pružila malo uživanja, radosti i života ...

Kroz koliko je ruku prošla, Gospodine?
I što je sve učinila na svojim dugim, šutljivim putovanjima?
Pružila je bijele ruže razdraganoj zaručnici,
Platila poklone na krštenju, nahranila rumenu bebu.
Omogućila da kruh dođe na obiteljski stol.
Ona priređuje smijeh mladima i radost starijima,
Njom se naplaćuju usluge požrtvovnog liječnika,
Njome se kupuje knjiga koja poučava dječaka,
I haljina za djevojku.
Ali ona šalje i pismo obiteljskog razvoda.
Ona plaća umorstvo djeteta u majčinoj utrobi.
Ona dijeli alkohol i stvara pijance.
Ona financira film koji kvari djecu i producira ploče neukusne muzike.
Zavodi mladića i od odraslog stvara kradljivca.
Za nekoliko sati kupuje tijelo neke žene.
Ona plaća zločinačko oružje i daske za mrtvački lijes.

Gospodine, prikazujem ti ovu petohiljadarku,
s njezinim radosnim tajnama,
s njezinim žalosnim tajnama.
Zahvaljujem ti za sav život i radost koju donosi,
Molim oproštenje za zlo koje prouzrokuje.
Ali, iznad svega, Gospodine, prikazujem Ti je za sav čovjekov rad, za svu njegovu muku čiji je ona simbol, da bi, konačno sutra, kao nepromjenljivi novac bila izmijenjena u Tvojoj vječnosti.

Michel Quoist

(Preveo: Ž. B.)

PRIJE 60 GODINA

Dr Fran Binički, prof. bogoslovije, Senj:

PRED HRIDINOM MASABJELSKOM
15. kolovoza 1908.

Tiha nojca krila stere. Svud tišina tajna;
Svud mrak gusti: Gdjegdje samo trepti zvijezda sjajna.
A gle tamo pred hridinom, kraj šumorne Gave
More svjetla, more ljudstva gromko grmi: »Ave!«
Bezbroj srca burno kuca, bezbroj usta slavi
Neporočnu Djevu, štono zmiji glavu smlavi,
Što stostruko vjeru čvrsti i ufanje plaća,
Očajnikom nadu lijeva, bolnim zdravlje vraća.
Sa svih strana ljudstvo grne usred noći crne,
Rušeć međe i zapreke, što ih dijele vijeke,
Ljubezno se puci slažu ko rođena braća.
Iz gradova naših bijelih, iz zabiti selske
Do hridine posvećene Tvoje Masabjelske,
Pohrlismo i mi k Tebi, Zdravlje bolesnika,
Pohrlismo bijedna djeca Tvojih bojovnika,
Što srtahu u smrt slavnu na poljanu ratnu,
Za križ sveti Sinka Tvoga i slobodu zlatnu.
Gromko grme naši glasi, suza lice kvasi,
Iz srca se k Tebi krile molbe i uzdasi.
Oj ne prezri našeg glasa, naših suza bonih,
Što ih s nama u daljini rone milijoni:
Očisti nam, ukrasi nam srca, Djevo čista,
Nek u njima vjera cvate, nada, ljubav blista,
Izvidaj nam rane, Mati, s kojih duša pati.
Gledni milo još na jednu bolesnicu bijednu:
Sad ju toče jadnu crvi, kleti jal ju mrvi,
Kajinovo sjeme kleto skvrni njene grudi,
Bezbroj Juda dnevice joj lažni cjelov nudi,
A pako se crni digo, da joj s čela skine
Križ Isusa, Sina Tvoga; da ju u grob rine.
Oj Kraljice naših pređa, kliču Te Hrvati,
Ne prezri nam molbe smjerne, naših suza bonih,
Što ih rone zazivljuć Te s nama milijoni:
Kraljica nam opet budi i ljubezna mati,
Izdajničke razdri mreže, što ih pako veže,
Zatornike smrvi crve, što nam sreću mrve,
Hrvatskoj nam dragoj majci trajnu sreću vrati!

Jemeršić, Hrvati u Lurdu, Zagreb 1909. godine, strana 93. i 94.

Na blagdan Gospe Lurdske sakupljaju se mnogobrojni vjernici oko svoje Majke ne samo u Lurdu nego i u mnogim drugim lurdskim svetištima i crkvama ▶

VIJESTI IZ MARIJANSKOG SVIJETA

● **PAPA POZVAN U LURD — Emile Pirolley, biskup Nancyja (Francuska), pozvao je papu Pavla VI da posjeti francusko proštenište Lurd. Biskup bi želio da Papa posjeti Lurd prigodom međunarodnog hodočašća paralizirane djece, koje će se održati od 24. do 30. rujna ove godine.**

● TITOGRAD — 8. listopada 1967. nadbiskup barski i primas Srbije Aleksandar Tokić blagoslovio je temelj-kamen za župsku crkvu u Titogradu (nekadašnja Podgorica). Pod zaštitom Blažene Djevice Marije i bl. Ozane Kotorske crkva će biti posvećena Presvetom Srcu Isusovu, kao i ona bivša koju su srušile bombe za vrijeme prošlog rata. Više od 20 godina Titograd je bio bez katoličke crkve. Radove na crkvi izvodi građevinsko poduzeće »Prvoborac« iz Herceg-Novog. To će poduzeće dovršiti sve radove najkasnije do kraja veljače 1969. Nacrt za crkvu izradio je sveučilišni profesor Zvonimir Vrkljan iz Zagreba. Obred blagoslova snimila je i TV koja će snimati i sve značajnije prigode izgradnje.

● **GUNDINCI — Vjernici te župe veoma su pobožni prema Majci Božjoj. Ta je župa poznata po svetištu Gospe siromaha. Župljani se svake večeri skupljaju u crkvu i zajednički mole svetu krunicu. Pod jesen je u toj župi završena gradnja novoga župnog stana. Biskup Stjepan Bäuerlein obavio je blagoslov i tom je prilikom pohvalio vjernike te župe, koja daje dosta sjemeništaraca.**

● PLOČE — U novu župsku prizemnu kuću, u kojoj je ujedno uređena i skromna župska kapela, posvećena kao i župa, Blaženoj Djevici Mariji, Kraljici neba i zemlje, uselio je novi upravitelj župe Zdravko Blajić. Mladom i vrijednom župiku nove Gospine župe želimo obilje Božjeg blagoslova.

● **PODSTRANA — Nakon višegodišnjeg nastojanja bivšeg upravitelja župe Podstrana, Ljubomira Mlikotića i sadašnjeg župnika Zdravka Čulića, dobivena je lokacija 26. VI 1967. i građevna dozvola 10. X 1967. od općine Split, kojoj ta župa pripada. Nakon uređenih svih formalnosti narod je s velikim oduševljenjem počeo kopati temelje svoje vrlo lijepe i prostrane crkve, koja će biti posvećena Gospi od Zdravlja. Temelji su već naliveni. Narod Podstrane dariva i sav novac i radnu snagu.**

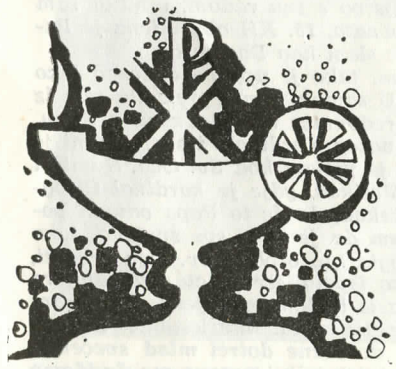

Alfons dos Santos, profesor na državnom sveučilištu u Minas Gerais (Brazil), otac jedanaestero djece, nedavno je zaređen za svećenika. Pošto je kao samouk stekao dovoljno filozofsko-teološko znanje, Papa ga je oslobodio od pohađanja propisanih bogoslovnih nauka. Profesor Alfons ima 74 godine i udovac je.

32.864 gubavca iz čitavog svijeta uputili su Papi molbu da proglasi svecem o. Damjana de Veuster (1840. do 1889.) apostola gubavaca. Potpisnici pripadaju svim vjerama. Najveći je broj hindusa — 11.092.

HRVATSKA KIPARICA PREDALA PAPI KIP KRALJICE MIRA

Zamolili smo našu kiparicu Milu Wod da za čitaoce »Marije« napiše nekoliko riječi o svom poklonu papi Pavlu VI. Ona se vrlo rado odazvala. I evo što nam piše:

Već godinama pratila sam zadivljena i s ganućem trud i beskrajne napore našeg pape Pavla VI oko mira u svijetu. Njegova putovanja u Sv. Zemlju, Indiju, Ameriku i Tursku, bila su ponizna hodočašća za mir. Ali, činilo mi se da ljudi premalo cijene te Njegove napore i bilo mi je žao, da mu premalo zahvaljuju. Kada je netko u proljeće 1967. slučajno spomenuo riječ »Kraljica mira«, odlučila sam takav kip izraditi i to sv. Ocu darovati, kao svoju skromnu zahvalu.

Ne mogu nabrojiti koliko sam imala poteškoća s ovom malom skulpturom. Inače radim dosta brzo, a na ovoj statueti koja nije već od 30 centimetara, radila sam mjesecima. Prikazala sam Kraljicu mira, ne kao vladaricu s krunom i žezlom i drugim kraljevskim atributima, nego kao blagu majku s mirom u svom čistom srcu, povezanom sa svojim sinkom s kojim zajedno hrani golubove. Golubovi, koji se hrane iz Isusovih i Marijinih ruku, upozoravaju nas, da se svi pravi graditelji mira neposredno ili posredno hrane Isusovim i Marijinim duhom. Držim da je žena i majka glavni širitelj i nosilac mira i da ona svojim miroljubivim nastojanjem može veoma mnogo doprinijeti miru na cijelom svijetu. Na podnožju kipa piše latinski: »Kraljicu mira, Pavlu VI, papi mira.« Nakon modeliranja došlo je lijevanje u gipsu, pa u metalu i opet je bilo toliko neprilika, da sam već pomišljala odustati od svoje namjere, da ovaj rad predam Sv. Ocu. Ali 8. prosinca, na dan Bezgriješne, u jednom satu sve se promijenilo. Jednim posebnim postupkom uspjelo je kipu dati cjelovit, harmoničan i nježan izgled. Kip je pričvršćen na podnožju od lijepog žučkastog oniksa i nakon što je naš Kardinal izjavio svoje zadovoljstvo s tim radom, uputila sam se 16. XII 1967. u Rim. Kako je poznato, 15. XII objavljena je Papina želja da se 1. I od sada uvijek slavi kao Dan mira.

Kako je god teško išlo s radom, tako je upravo čudesno lako išlo sa svim ostalim oko tog kipa. U samom Rimu prelazila sam iz jednog iznenađenja u drugo: naše redovnice na kolodvoru u Rimu, lijep smještaj, izvanredan dolazak našeg Kardinala i sve, sve mi je pomoglo. Dakako, kruna svega bio je prijem kod Sv. Oca. S našim Kardinalom pošla sam 21. XII u Vatikan, gdje je kardinal Cicognani ljubezno preuzeo moj rad i rekao, da će to Papa odmah poslije audijencije primiti. Mislila sam da je time sve svršeno. Iako bih bila veoma sretna, da sam mogla kip osobno Sv. Ocu predati, bila sam ipak zahvalna da je tako ispalo, jer je glavna namjera bila da obradujem Sv. Oca, a ne da ja budem primljena. I dok sam o tome još razmišljala, nastala je neka strka. Namještenici u Vatikanu mašu mi, nešto dovikuju, a do mene dotrči mlad svećenik, kako sam kasnije čula, Papin privatni tajnik i pozove me da idemo do Sv. Oca. Brzo smo uzeli moj kip, pa kroz neke salone do lifta, koji vodi sve do privatnih prostorija Sv. Oca. Preuzela sam kip od pratioca, ušla u veliku svijetlu prostoriju u kojoj je pokraj velikoga tamnopolitiranog stola stajao Sv. Otac i prijazno me gledao. Kip je postavljen na stol. Klečeći sam poljubila prsten na njegovoj ruci i kad sam se digla, našla sam se pred Njegovim jasnim svera-

Kip Kraljice mira koji je hrvatska kiparica Mila Wod poklonila Sv. Ocu

zumijevajućim pogledom. Sada sam znala, da je tu svaka moja riječ suvišna i nepotrebna. Slušala sam Papine riječi, da mu je drago da me je upoznao i da će se fotografirati s mojim radom i to meni poslati, jer sada fotografa nema. A ja ga gledam i suze mi teku. Naš dobri Kardinal upozorio je Sv. Oca na natpis kipa i rekao, da sam imala velikih poteškoća kod rada, ali da je 8. XII najednom sve postalo dobro. »Bilo je to kao čudo« usudila sam se reći. »Kao čudo vašeg života« odgovori Papa. O tim riječima razmišljam dan i noć.

Iza toga mi Sv. Otac reče da će me blagosloviti. Opet sam klekla pred Njega i slušala taj blagoslov »za mene, za moj rad, za moju obitelj i sve, sve moje znance«. Svaka je riječ bila tako toplo rečena! Opet sam poljubila ruku koja me blagoslovila, a htjela sam poljubiti i Njegovu u purpur obučenu nogu, ali nije dao. Ne znam više kako sam se našla izvan odaje i da nije preda mnom divna krunica, koju mi je Sv. Otac dao, mogla bih misliti, da je sve to bio samo prelijepi san.

Kao prašak na tezulji sav svijet je pred tobom, kao kap rose, što padne na zemlju.

Ipak se ti smiluješ svima, jer možeš sve, opraštaš grijehe ljudima, da čine pokoru. Jer ljubiš sve što postoji, i ne mrziš ništo od onoga, što si stvorio. Jer da si bio što mrzio, ne bi onda to stvorio.

Kako bi moglo nešto postojati, kad ti to ne bi htio? Kako bi se bilo nešto uzdržalo, kad ti to ne bi proizveo?

Ne uvijaj se prema svakom vjetru i ne idi svakom stazom! Tako čini dvolični grješnik.

Ostani čvrsto kod svog uvjerenja! Neka je uvijek jednak tvoj govor.

Budi brzo spreman za slušanje, a promišljeno odgovaraj!

Razumiješ li koju stvar, onda odgovori bližnjemu, ne razumiješ li, onda drži ruku na ustima!

Čast i sramota stoje u govoru. Jezik je propast čovjeku.

Ne budi brbljavac i ne upotrebljavaj svoj jezik za klevetu! Kradljivca pogodi sramota, čovjeka brbljavca zazor i sramota.

SV. PISMO

Tebi je ime Marija

Sigurno se sjećaš razmatranja o najsvetijem imenu iz prošlog broja našega lista. I nije te začudilo da je ime Isus na prvome mjestu. On je Bog i čovjek, početak i svršetak svega, stožer ljudske povijesti, gospodar i kralj svih stvorenja.

Odmah uz njegovo ime blista svojim sjajem, značenjem i moću ime njegove sv. Majke. Uzvišenost njezina imena ne potječe odatle što je ona ljudsko biće, dobrotvor čovječanstva, ili svetica. Razlog njezine veličine jest činjenica da je ona Majka Gospodina Isusa Krista. Božansko materinstvo najveća je njezina odlika i ono je izvor svih povlastica i privilegija kojima je presv. Trojstvo obdarilo »blagoslovljenu među ženama« (Lk 1, 28). I zato će apostol sv. Ivan u posljednjoj knjizi novozavjetne Objave opisati sasvim kratko divan pogled na nju: »Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda« (Otkr 12, 1). Nikada se ni o jednoj ženi, ni o jednom ljudskom biću nije moglo nešto slično i pomisliti!

Mala curica — jedinica starih roditelja Joakima i Ane — dobila je ime Maryâm. Od tog su oblika masoreti (židovski učitelji Sv. pisma) stvorili oblik Miryam. Taj je oblik preko grčkoga prjevoda Sv. pisma tzv. Septuaginte dao u latinskom jeziku Maria, odakle u hrvatskom Marija, tal. Maria, franc. Marie, španj. María, engl. Mary, njem. Maria.

Tumači se ne slažu u značenju imena Marija. Sv. oci, crkveni naučitelji i pisci donose preko 70 raznih značenja. Postoji cijela literatura o značenju i simbolici tog imena. Tako npr. neki vele da Marija znači »Zvijezda mora«, drugi »More boli«, ili »Gorka morska trava«. Mnogi pisci smatraju da ovo posljednje značenje lijepo odgovara Majci Božjoj, jer je bila puna boli od Betlehema do Kalvarije. Na temelju takvih tumačenja napisane su bezbrojne propovijedi i spisi bogoljubna sadržaja.

Međutim, moderna filologija koleba samo između dva značenja. Jedni smatraju da je jedino ispravno etimološko tumačenje od aramejske riječi mara = gospodarica, kraljica, a drugi, najnoviji, izvode to ime od složene riječi Myrt-jam tj. egipatske riječi »myr, myrt = ljubljen, ljubljena« i židovske Jam = Bog. Dakle, pravi bi oblik bio »Myrt - jam = ljubljena od Boga«.

Bez obzira što će moderna znanost reći o značenju imena Marija, za tebe to ime znači osobu, Božju Majku, tvoju Majku, presvetu Djevicu Mariju.

O njezinu imenu piše sv. Bernardo: »Ona se vrlo zgodno uspoređuje sa zvijezdom, jer kao što zvijezda bez ikakve svoje povrede šalje zrake svjetla, tako je i Djevica bez povrede svoga djevičanstva porodila Sina. Ona je, dakle, ona sjajna Jakovljeva zvijezda koja svojim svjetlom obasjava svemir. Ona je presjajna i uzvišena zvijezda uzdignuta povrh ovoga velikog i prostranog

mora da nam svijetli zaslugama, da nam sjaji primjerom. Tko jesi da jesi, kad znaš da u ovom svijetu više lutaš između valova i oluja negoli hodaš po zemlji, ne odvraćaj očiju od sjaja ove Zvijezde, ako želiš da te valovi ne potope. Ako se podignu vjetrovi napasti, ako naiđeš na grebene tjeskoba, pogledaj zvijezdu, zazovi Mariju. Ako lađicu tvoje duše razbija srdžba ili škrtost, bludnost ili koji drugi grijeh, obrati svoje oči prema Mariji. Ako te uznemiruje grozota grijeha, ako te muči grižnja savjesti, ako se bojiš strašnoga suda, ako stojiš pred ponorom žalosti ili zdvojnosti, pomisli na Mariju. Nek ti je njezino ime uvijek na jeziku! Uvijek ga nosi u svome srcu! A da bi postigao i osjetio moć njezina zagovora, ne zaboravi na primjer njezina života i vladanja. Ako na nju misliš, nećeš pogriješiti; ako te ona drži, nećeš pasti; ako te ona čuva, nemoj se bojati; ako te ona vodi, nećeš zalutati. Tako ćeš sam na sebi iskusiti da je s pravom o njoj pisano: ‚A Djevici bijaše ime Marija!'«

S pravom Crkva presv. Djevici upravlja nadahnute riječi kojima su Izraelci odali priznanje svojoj osloboditeljici Juditi: »Danas je Bog tako uzveličao tvoje ime, da tvoja slava neće nikada nestati s ljudskih usana« (Jud 13, 25)!

Zato slaviti njezino ime znači »radovati se njezinoj zaštiti«, kako se moli u glavnoj dnevnoj molitvi na blagdan Imena Marijina. I ne samo to, nego i nasljedovati njezine kreposti i djetinjom je odanošću slaviti. Stoga je pobožnost prema presv. Djevici bila uvijek živa u kršćanstvu.

Spisi prvih otaca pisani s puno ljubavi i znanja, grafiti u katakombama, hramovi i naselja, ikone i kipovi, velike građevine, divna djela majstora kista i dlijeta, skladbe i studije stvarane s najvećom akribijom i znanstvenim aparatom, tolika sveučilišta i akademije, bolnice i sirotišta, velika svetišta i bezbrojna hodočašća, svetkovine i blagdani — u jednu riječ — cijela povijest kršćanstva velikim je dijelom povijest pobožnosti prema Božjoj Majci. To je ostvarenje njezina proroštva: »Blaženom će me zvati svi naraštaji« (Lk 1, 48).

Svaki kršćanski narod štuje na poseban način Majku Božju. Kad su naši pređi, stari Hrvati, upoznali kršćanstvo i primili sv. krštenje, odmah su pokazali i posebnu pobožnost prema sv. Mariji, kojoj je u doba narodnih vladara bio posvećen najveći broj benediktinskih opatija. Knezovi i kraljevi osnivali su samostane i crkve i posvećivali ih Božjoj Majci. Sjeti se samo sv. Marije u Solinu, ili drevne sv. Marije u Zadru.

U kasnijim vremenima cijela naša domovina bila je kao prekrita svetištima i prošteništima Nebeske Majke. Dosta je pomisliti na Bistricu, Olovo, Ramu, Remete, Sinj, Split, Tekije, Trsat, Vepric, Visovac itd. Od dvadeset katedrala u našoj domovini osam ih je posvećeno presv. Djevici, i to: Dubrovnik, Hvar, Krk, Poreč, Pula, Senj, Split i Zagreb. Od oko 8.000 crkava i kapela u hrvatskim krajevima preko 1.000 nose Marijino ime. A u svim drugim crkvama može se vidjeti njezin oltar ili barem kip ili slika.

Tolika naselja i lokaliteti nose Marijino ime, npr. Marija Bistrica, Marija Gorica kod Zaprešića, Marija na Krasu kod Umaga, Marija na Muri kod Čakovca, Marija Trošt kod Delnica i tako dalje.

Narodi koji preko mora imaju otvorena vrata u svijet nazivaju Marijinim imenom otoke, luke, svjetionike i brodove, npr. kod nas: Gospa od Škrpjela, Rt Gospe na Lopudu i dr. Dok su naša primorska naselja imala cijele »svoje male flote« jedrenjaka, dobar je dio plovnih jedinica nosio im kao »Zvijezda mora«, »Sveta Marija«, »Gospa od Karmela«, »Gospa od Ružarija« i sl.

Ime Marija je kod svih kršćanskih naroda najraširenije i najopćenitije žensko ime. Koliko je raširenо to ime pokazuje i broj svetica koje su se zvale Marija. Tako Martirologij nabraja preko 20 svetica s tim imenom npr. Marija Egipatska, Marija Magdalena, Marija Pazzi itd. Također donosi i preko 10 svetaca koji su uz svoje muško ime imali još i ime Marija, npr. Alfonz Marija Liguori, Ivan Marija Vianney, Ljudevit Marija Grignion itd. Kod nas ima nekih naselja u kojima više od 50% žena nosi to ime. Koliko naš narod cijeni i voli to ime pokazuje i ova zgodica iz jednoga našeg velegrada. Mlada je majka u rodilištu donijela na svijet svoje prvo dijete — curicu. Kad su je zapitali za ime djeteta, odgovorila je: »Sanja Marija«. Liječnik je primijetio: »To Marija, valjda, zbog vaše majke.« A sretna rodilja: »Majke da, ali ne moje zemaljske, jer se ona tako ne zove, nego one Nebeske!«

Ime Marija tako je naš narod usvojio da ga susrećemo u više oblika, npr. MARIJA, MARA, MARE, MACA, MARICA, MARIJETA, MARIJAČA, MARIJICA, MARUŠA, MAŠA, MARUŠINA. Vjerojatno su od istog korijena: Marijana (Marija Ana), Mariofil, Marioljub, Marina, Marinka itd. Postoje i tolika prezimena od tog imena: Marić, Marijević, Marijanović, Marijašević, Marijić, Marušić i sl.

Tisuće curica, djevojaka i žena danas se ponose imenom Marija. I s pravom!

Čak i mnogi muškarci nose to ime. Tako u talijanskom jeziku postoje složenice: Gianmaria — Ivan Marija, Piermaria — Petar Marija, Antonmaria — Ante Marija. Kod nas imamo Marijan. A mnogi redovnici uz svoje redovničko ime imaju i ime Marija.

Osim oblika Marija u našem narodu postoje i druga imena koja označuju pojedina otajstva ili zgode iz života Majke Božje. Tako se često može susresti žensko ime: Anuncijata (Blagovijest), Imakulata (Bezgrješna), Asumpta (Uznesenje), Dolores (Žalosna), Nives (Snježana), Karmela itd. Zanimljivo je da to posljednje dolazi i kao muško ime Karmelo.

U biljnom svijetu tolike biljke imaju marijanska imena i nazive, npr. Cvijet Majke Božje, Marijine suze, Marijini postolčići, Marijin cvit i sl. (v. »Marija« god. 1, str. 80-1. Tu se navodi preko 30 imena biljaka koje uz stručno ime na latinskom jeziku imaju i hrvatski marijanski naziv).

U ostalim granama biologije, kao u ornitologiji, mogu se također susresti marijanska imena. Zanimljivo je da i jedan mikrob nosi Marijino ime. Č. s. Suzana Noel u svom laboratoriju na jednom od pacifičkih otoka otkrila je 1953. god. do tada nepoznati mikrob, koji je nazvan »Microbacterium marianum«.

Tih nekoliko podataka samo je slaba slika prisutnosti Marijina imena na svim područjima ljudskog života i djelovanja.

TIN JURIŠIĆ

RIKARD FRIEDL

slavni sin Splita, list naše gore, veliki štovatelj Majke Božje (1847—1917)

»Ne sumnjam, da miloj Gospi od Poišana dugujem neprocjenjivu milost redovničkoga zvanja. Ona mi je isposlovala i milost da ostanem vjeran ovom zvanju.« Tako je kasnije pisao ovaj odlični Božji sluga svome bratu Emiliju. Rodio se u Splitu 16. rujna 1847. Pučku školu i tri razreda gimnazije svršio je kod isusovaca u Dubrovniku, a ostala tri u Splitu — vazda s odličnim uspjehom. Tu je revno pohađao čuveno svetište u crkvi kapucina, »Gospu od Poišana«. Ona mu je izmolila, kako sam priznaje, milost da svoj život žrtvuje Gospodinu u Družbi Isusovoj. Stupa u novicijat 10. X 1862. u Veroni. Apostolski je djelovao kao profesor na isusovačkoj gimnaziji u Zadru te među svećenstvom, mladeži i okolnim narodom kao neobično sveti i apostolski muž punih sedam godina (1880—1887) i stekao velikih zasluga. Zatim je bio učitelj novaka u Kraljevici, a s jednakom je revnošću vršio dušobrižničke poslove za susjedne krajeve Hrvatskoga Primorja od g. 1887. do 1894.

Ostali dio života proveo je u Italiji kao provincijal i starješina te odgojitelj redovničke mladeži do svoje blažene smrti u Firenci 27. II 1917. Svi, koji su ga poznavali, štovali su ga kao pravoga sveca te je poveden i apostolski proces za proglašenje blaženim.

Nježna djetinja ljubav prema Majci Božjoj postalo je značajno obilježje njegova života. Rikard je već u očinskome domu usisao ovo štovanje prema Mariji. U Dubrovniku i u Splitu postao je uzornim članom Marijine kongregacije. Ta je pobožnost u njemu još više procvala, kad je kao 15. godišnji mladić započeo redovnički život u novicijatu, u kojem su kroz stoljeća na poseban način častili sliku »Majke Božje milosti«. To bijaše kopija starinske slike u crkvi Marije Velike u Rimu. G. 1887. povjeriše starješine 40. godišnjemu redovniku vrlo odgovornu službu učitelja novaka u Kraljevici. Tu su prognani mletački isusovci odgajali svoj pomladak u kaštelu knezova Frankopana 1887—94. Rikard bi svakog novog člana odveo pred spomenutu sliku i stavio ga pod zaštitu Majke Božje od milosti riječima: »Ona će odsada biti tvoja majka!« To zanosno predanje Mariji zanijelo bi novoga redovnika i kod mnogoga ostavilo dubok dojam kroz čitavi život. Sam Rikard utjecao se u svim poteškoćama Majci od milosti, obavljao mnoge pobožnosti prema njoj i savjetovao to isto i drugima. U svakom važnijem pothvatu stavljao bi sluga Božji sve ufanje u nebesku Majku.

Friedl je kao prognanik boravio u više zemalja, usput naučio šest jezika, pa je u tim jezicima i druge podučavao. U svakom bi jeziku najprije naučio »Zdravo Marijo«! Svake subote častio je Mariju posebnom pobožnošću, a želio je da i ostali to čine. Kako je kao poglavar često vodio duhovne razgovore sa svojim gojencima, nerijetko bi pri tome upirao pogled na sliku bl. Gospe, koja je pred njim visjela na zidu, tražeći od nje savjeta.

Rikard je neobičnom revnošću širio čašćenje naše »Gospe dobrog savjeta«, kojoj je bila posvećena isusovačka crkva u Firenci,

gdje je vršio službu poglavara 1905—1917., i Lurdskoj Gospi te je u njezinoj kapeli u istoj crkvi često služio sv. Misu svetačkim žarom. Štovatelj Majke Božje puno se zalagao za štovanje Gospe u Loretu, kamo je i sam hodočastio.

U Loretu su isusovci papinim odobrenjem u 17. stoljeću utemeljili sjemenište, koje je kroz više stoljeća školovalo mnogo svećenika Hrvata za krajeve, koji su stenjali pod turskim gospodstvom.

Friedl je svim silama promicao Marijine kongregacije, koje su osnovali isusovci (1563) i po njima vršili bujan apostolat. Pod njegovim vodstvom procvale su Marijine kongregacije svećenika i đaka u Zadru. Dapače je uredio dom za zatvorene duhovne vježbe svećenika. Njegova proslava nebeske Kraljice dosegla je vrhunac u hrvatskoj Kraljevici, kuli slavnih knezova Frankopana, gdje su stvorili osnovu, kako će svoju domovinu istrgnuti ispod vlasti Nijemaca. Tu je Rikard s preko sto prognanih isusovaca iz Italije odlučio svečano okruniti sliku Majke Božje od milosti. Kruna se se sastojala od 28 srebrnih srdaca. Najprije su uredili i divno ukrasili kućnu kapelu, zatim je sam Rikard upravo preobražena lica na svojim slabašnim ramenima prenio tešku sliku na njezino novo prijestolje. G. 1891. na blagdan »Sniježne Gospe« (dan slavne pobjede nad Turcima kod Slankamena) nadbiskup iz Gorice, uz sudjelovanje mnogih svećenika i golemog mnoštva hrvatskoga pučanstva, za svečane službe Božje obavio je obred krunjenja »Kraljice i Majke Družbe Isusove«. On je dao umnožiti povijest toga Marijina slavlja i razaslati ga na razne strane. Na završetku svečanosti zanosno je uskliknuo: »Nisam znao, da toliko ljubim Majku Božju!« Nadasve bijahu mu mila svetišta bl. Gospe u zemljama, gdje je boravio kao prognanik u Italiji, Austriji, Njemačkoj, Francuskoj i Španjolskoj, pa splitska Gospa od Poišana, Gospa od Maslina u Zadru, svetište na Trsatu i ona kod Gorice.

Dosada postoji više životopisa sluge Božjega na talijanskome. Njegovo tijelo počiva u crkvi Gospe dobroga savjeta u Firenci.

Za hrvatski narod bit će golema blagodat, ako izmolimo, da Providnost Božja uz druge naše velikane duha uzdigne na čast oltara i ovog zaslužnog slugu Božjeg.

P. NIKOLA MASLAĆ D. I.

Ako netko sjekirom oštrom
hrastu granatom grane isiječe,
i njegov sjajni iznakazi lik,
on i bez ploda iznakažen tako,
o svom porijeklu kršnom svjedoči,
bilo da drvo njegovo u ciči zimi oganj hrani,
a bilo da u zemlju usađen potporu
stupovima kraljevskim pruža
i među zidovima tuđim teret nosi teški
daleko od zemlje, što ga rodi.

(Pindar)

MARIJA — BOŽJE LJESTVE

Danas je tesarov sin, Riječ, kojom je sve učinjeno, moćna ruka previšnjega Boga, izoštrio svojim prstom, a to je Duh Sveti, tupu sjekiru prirode, i sebi isklesao žive ljestve. Donji kraj je postavljen na zemlju, a vrhunac se penje sve do neba, i Bog se oslanja na njih. To su ljestve što ih je vidio Jakov. Po tim ljestvama silazi Bog a da ne podliježe nikakvoj promjeni, ili radije saginje se dobrohotno, pokazuje se na zemlji, i boravi među ljudima . . .

Te su duhovne ljestve Djevica. One počinju na zemlji, jer se ona rađa od zemlje, ali njezin vršak seže sve do neba . . .

Ispunjajući svoju ulogu posrednice, Ti si postala ljestvama Božjim pri njegovu silasku k nama; Ti si opet povezala ono što je bilo odvojeno, kad je u Tebi Bog uzeo našu narav, k sebi je pripojio i sebi sjedinio, da bi od čovjeka učinio duha, koji vidi Boga.

Sv. Ivan Damaštanski

Tvrdoglavost nije čvrstina značaja. Uvrijedi li te netko, i ti opet s njim razgovaraš, kao da se ništa nije ni dogodilo, to je krepost, a ne slabost; to je veličina duha, a ne znak duševne bijede. »Oprostite drugima, pa će i vama biti oprošteno« — veli Gospodin.

Pokazala se milost Božja

Pred Božić predao je svoju plemenitu dušu Stvoritelju svome, Ocu i »Kralju vjekova kojemu sve živi« Marijan Petričević, zvani Marinkica, iz Lovreća u Dalmatinskoj Zagori, u 77. godini života.

Bio je na daleko poznat, a sam biskup Franić nazvao ga je »velikim kršćaninom i velikim prijateljem svećenika i biskupa«.

Uvijek i u najtežim prilikama javno je očitavao svoju vjeru.

Kao glavar sela, a u suradnji sa svojim župnikom fra Josipom Šimićem, pomagao je pri izgradnji crkve, koja je najveća u splitskoj biskupiji. Planirao je s njime izgradnju bolnice, vodovoda, uvođenje električnog osvjetljenja.

Kao narodni zastupnik u Skupštini zauzimao se za interese svoga naroda.

Živo je nastojao oko prosvjete sela. Svoju trgovinu mješovite robe pretvorio je u čitaonicu za puk. Priredbe, koje su imale prosvjetno obilježje, održavale bi se u njegovoj kući. U njegovoj su se gostionici uvijek čule gusle i pijev guslara, oko kojega bi se okupili mještani, i na taj je način oživljavao uspomenu na junačka djela pređa. A i on sam pjevao je u mladosti pjesme, kojima bijaše autor, a koje su prepjevale djevojke njegova kraja.

Uvijek je molio molitve — nar. pjesme vjerskog sadržaja, u osmercu, koje su mu djedovi ostavili, a on ih opet predavao svojoj djeci i unučadi. Među njegovim molitvama ima i ova:

Bože, jutrom kad ustajem
I kada se snu predajem:
Svog srdašca dar Ti nosim,
Tvoju milost sveđer prosim,

Blagoslovi svoje dijete,
Od svake ga čuvaj štete!
Ne daj nigda da zaluta,
Da zakrene s pravog puta.

Roditelje moje mile,
Ti uzdrži zdrave, čile.
I svu braću i rodbinu,
Da proslave domovinu.

I moj mili rod hrvatski:
Daj mu, Bože, duh Svoj rajski!
Nek mu staru slavu krijepi,
Nek za novom slavom hlepi.

Bio je pretplatnik »Glasa Koncila« i »Marije« i s velikim zanimanjem pratio je sve događaje u Crkvi i svijetu.

Nastojao je školovati svu svoju djecu. Troje od njih završilo je fakultet. (Dr Ivan, o kojemu su često pisale naše novine zbog njegove liječničke sposobnosti i osebujnih metoda, po kojima je vraćao životu mnoge već umiruće pacijente; s. Marija, klarisa — pjesnikinja i spisateljica, i Branka udata Zaradić, profesor hrv. jezika i književnosti na bečkoj Univerzi). — Dok su mu djeca bila na studijama uvijek im je pisao da se čuvaju zla društva i da imaju strah Božji.

Osobito bijaše poznat po čovječnosti i gostoljubivosti. Govorio je, kao i supruga mu: »Volim imati prijatelja nego stanje i imanjé.« Tu je plemenitu značajku naslijedio od svog oca, koji bi izlazio na putove i molio stranca da uđe u njegov dom, pripravivši za njega

bogat stol. Besplatno. »Na put Božji...« Kao da prima Sina Čovječjega.

I uistinu imao je prijatelja sa svih strana. Njegov dom bio je stan i učitelja i liječnika. U njegovu gostionicu zalazili su i umjetnici i bohemi. I slavni Tin Ujević i slikari Rendić i Marjanović.

Za vrijeme rata spasavao je svoje mještane od gladi; dijelio im živežne namirnice i stavio svoj mlin u službu naroda. Razdijelio bi sve što je imao. Kod njega su tražili materijalnu pomoć i mnogi iz primorskih mjesta.

Kada bi odlazio sa svojim »Scheevroletom« na put, sirotinja bi ga čekala na raskršćima. Svi su znali: »Jedino se u Marinkičinu autu može voziti besplatno.«

Po naravi bio je živa, vatrena ćudi; pun životne snage. Bio je lijepe vanjštine, dostojanstvena držanja — kao pravi plemenski poglavica.

Kada mu je za vrijeme rata kuća bila zapaljena, kada je ostao bez svojih trgovina, filijala i auta, nije jadikovao, već sve nevolje primio pokorno iz ruke Božje. I kada je ostajao bez svoje djece, koja su morala od njega odlaziti — ili u strane zemlje ili u redovnički stalež. I on se — udaran mnogim nevoljama — promijenio. Postajao je sve smireniji, sve blaži i Bogu se sve više približavao. Tako piše svojoj kćeri: »Ostavio sam se svih zlih navika; u crkvu idem uvijek...«

Imao je nadasve dobro i plemenito i osjećajno srce, koje bi se brzo ganulo. Kada bi slušao svoju djecu kako pjevaju u crkvi, uz žrtvenik, uz koji je i sam klečao, uvijek je brisao suze.

I on sam imao je izvanredno zvonak i lijep, snažan glas, te je sve do svoje 74. godine pjevao MUKU: s kora ili propovjedaonice. I kada bi koji mještanin umro, odmah se išlo po Marinkicu da pjeva Mrtvačku misu.

Osobitu ljubav gajio je prema Majci Božjoj, čije je ime i nosio: Marijan. Za vrijeme Njezinih blagdana pjevao bi poslanice. Na Malu Gospu, 1967, a tri mjeseca pred svoju smrt, podigao se teško bolestan — iz kreveta (kada su njegovi ukućani otišli na Misu) i uputio se prema brijegu na kojemu se uzdizala bijela crkva. »Ja moram ispjevati Majci Božjoj na današnji dan poslanicu...« Tu najljepšu: »Gospodin me je imao u početku putova svojih...« Na putu je iznemogao, te su ga gotovo polumrtva donijeli kući.

Svakodnevno je molio krunicu, prebirući zrnca maslina iz Getsemanskoga vrta od koje bijaše sačinjena, a koju mu je poklonio njegov stari prijatelj i suradnik fra Josip Šimić.

Pozdravljao je Mariju jutrom i večerom pjesmom (iz Babićeva CVITA: »O Začeću neoskrvnjenomu B. D. Marije«):

O studenče vode žive,
O začeće slavne Dive,
Pusti na nas tople zdrake,
Od milosti Majke sladke
Da nam sunce već izađe,
A sužanjstvo jurve prođe...
Spomeni se, slatka Majko,
I promisli svakojako,
Da si za nas uzvišena,
Božjom Majkom učinjena...

Njegova najdraža molitva Majci Božjoj, nadasve lijepa narodna pjesma koju ponavljaše sa svojom unučadi, bijaše: »Božji pivci pivaše...«

Božji pivci pivaše,
U gorici pivaše,
Divu Maru bruđaše:
Ustan' Divo Marijo!
Žudije Ti dođoše
Tvoga sina nađoše,
Na muke Ga mučiše.
S Njega zlatnu krunu skidivaše,
A trnovu nabijaše.
Kuda krvca kapijaše,
Tuda cviće cvatijaše.
Anđel' s neba silaziše
Svu tu krvcu pokupiše:
U kitice ukitiše,
U vinčiće uviniše;
U kalež prinosiše;
Na nebesa uznosiše.
.....
Od mirluha Božjeg dara
Sama Gospa govorila:
Ko bi ovu molitvicu molio:
Uvečer na liganju,
U jutro na ustavanju,
Ne bi se bojao:
danje zdrake,
noćne zveke,
U gori pomamnja.
Ognja živoga,
pakla crnoga;
jame dovite.
Ne bi mu se prikazala
smrt nenadana
I ne bi mu dala
umrit bez pokajanja. AMEN.

Posljednjih 10 godina pratile su ga teške i mučne bolesti, a zadnjih 7 godina život mu bijaše stalno u opasnosti. Srce je sve slabije udaralo.

21. II 1966. proslavio je sa svojom suprugom i djecom zlatni jubilej — 50. godišnjicu braka. Svečanom sv. Misom i pričešću zahvalio se Gospodinu na svim milostima. Mjesec dana kasnije, pritisnut teškim bolestima i sluteći da mu se približuje kraj, piše svojoj kćeri — s. Mariji, klarisi:

»Moram trpiti po Božjem naređenju i strpljivo podnositi... sve se primiče kraju po naredbi Svevišnjega.«

Bio je upisan u III Red sv. Franje. — Nikada toliko nije čeznuo za životom nego kada je osjetio da mu se gasi, ali se posve predao u ruke Božje: »Što Bog da...« Uvijek je molio za sretnu smrt: Sv. Josipu i Majci Božjoj. Pozvao bi svome ležaju svoju unučad i skupa s njima molio:

O Josipe, oče sveti,
čuvaj kuću i posveti.
Sva obitelj da se složi,
Sveta ljubav da se množi.
Mir, veselje k nami svrati,
Strah Gospodnji nek nas prati!
Čuj nam, oče, molbu vruću,
Čuvaj našu cilu kuću.
Tebi ključe sve pridajem —
Gospodarom pripoznajem.
Sve što može naškoditi,
Nastoj kući ostraniti.
Da živemo na 'vom svitu
Ko i Ti u Nazaretu.
...
Život kratak, a smrt stalna
Njoj se ne zna dan ni čas,
Ako vrime gubim sada
Neću ga imat zadnji čas.
Samo jednu dušu imam —
Ako je izgubim, što će mi bit!
Čeka me raj ili paka'
Za uvike vikova. Amen.

I uistinu je umro svetom smrću. Dan prije prelaza u vječnost primio je sv. Sakramente umirućih i sv. savjet u III Redu. Kraj njegova uzglavlja stalno je bdjela kći mu redovnica — s. Miroslava.

Sat prije smrti, na pitanje sina Mile: kako mu je, odgovorio je — zaokruživši pogledom svu sobu: »Lipo mi je...« Kao da je motrio drugu, nadnaravnu stvarnost. Sa tri laka uzdaha predao je svoju plemenitu dušu presv. Trojstvu, u pola noći, kada njegova kći klarisa ustaje na ponoćnu molitvu, da hvali Gospodina. Osmijeh mu je zastao na usnama.

Umro je pred Božić. A uvijek je pjevao na taj veliki blagdan — na ponoćnoj Misi — poslanicu sv. Pavla apostola Titu:

»Pokazala se milost Božja svim ljudima, učeći nas:
da odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovom svijetu, očekujući blaženu nadu i dolazak slave velikoga Boga...«

Ovoga Božića nije ju ispjevao na zemlji. Došao je po njega Onaj kojega je iščekivao; Onaj koji mu se pokazao u Svetoj slavi i vječnoj svjetlosti.

Vijest o njegovoj smrti odjeknula je selima i gorama. Kao silna bujica slio se okolni narod da isprati na posljednji zemni počinak onoga koji je mnoge ispraćao; onoga koji bijaše tako obljubljen i štovan. I Lovreć ne pamti takva sprovoda.

Njegov grob okrenut je prema sunčanom istoku. Kao sveti šator na taborovanju u pustinji, kad su Izraelovi sinovi izašli iz Egipta.

A njegova unučad ponavlja pjesmu što ih je učio njihov djed: BOŽJI PIVCI PIVAŠE...

Djeca uživaju kad mogu nahraniti gladne životinje, a odrasli se trude da »nahrane« svoje nezasitne prohtjeve, svoje požude za osobnim uživanjem, za čašću, vlašću i novcem i... i na kraju su spremni ubijati i ljude da bi zadovoljili svoju samoživost. Stariji kvare djecu, a da toga često nisu ni svjesni.

Prije kazališna pjevačica sada redovnica

Iz Anala nadbratovštine Bezgrješnog Srca Marijina prenosimo slijedeći događaj:

Istaknuta pjevačica u najvećem pariškom kazalištu pobirala je svake večeri pljesak, poklone i svežnjeve cvijeća.

Premda nije bila pobožna, pače je živjela svjetovnim životom, ipak je običavala ljepše bukete cvijeća poslati pred neku sliku Presvete Djevice. Jedne večeri primila je izvanredno divan buket (odlikovao se izabranim cvjetovima, mirisom, stilom). Poslala ga je u glasovito svetište Naše Gospe od Pobjede, koje se nalazi usred Pariza.

Sljedećeg jutra dođe joj na pamet:

— Možda svećenici, kad doznaju da ja šaljem cvijeće, ne mare za nj, nego ga bace negdje u kut.

Uznemirena pođe u crkvu. Mjesto da moli, bacila je pogled na lijevu i na desnu stranu oltara. Opazila je čitave hrpe cvijeća, ali njezina buketa nije bilo.

— Rekla sam ja, takvi su oni. Uvijek intolerantni.

Jedva je to izrekla, podigne pogled milom liku Gospinu. Vidi, da su njezin dar stavili na počasno mjesto, do nogu Djevice. Cvijeće je na tom mjestu divno odskakalo. Počela je promatrati Mariju, točnije rečeno: počela je opažati, da su Marijine oči na nju upravljene, te joj se činilo da joj zahvaljuju, ali da u isto vrijeme i nešto traže od nje. Osjećala je u isto vrijeme potrebu da plače, ali njezine oči nisu ispuštale suza, a srce joj je življe kucalo.

Opazi jednog svećenika. Približi mu se, da mu zahvali, što je njezino cvijeće tako počašćeno i ujedno ga zapita, što bi značio taj dojam, koji osjeća u duši, dok gleda Gospu.

Svećenik je lako shvatio što Marija hoće od nje. Na lijepi način joj je to stavio pred oči, te ona zamoli za svetu ispovijed. Kad se digla iz ispovjedaonice, već je čvrsta odluka pala: Više ne pripadam svijetu, nego Bogu.

Ušla je u jedan samostan redovnica, ali nije prestala pjevati. Kroz rešetke kora, gdje su redovnice molile i pjevale, prodirao je jedan glas više anđeoski nego ljudski, koji je slavio Boga i Mariju. Bio je to njezin glas.

Štovatelji Marijini! Kad joj poklanjate vaše darove, dignite svoje oči k njoj i pitajte, da li Gospa još nešto traži o dvas.

Prenio: P. MILE ŠESNIĆ

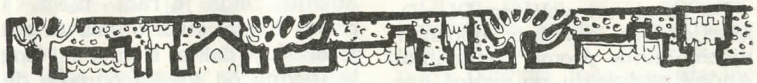

Tko ne ljubi, nije prijatelj čovječanstva; nije dostojan sreće; nije vrijedan imena Božjega.

Seneka

MALA GOSPINA ENCIKLOPEDIJA

ALTÖTTING

Tako se zove glasovito Gospino svetište u Bavarskoj. Nalazi se u Pasavskoj biskupiji. blizu austrijske granice. U njemu se časti stari Gospin kip, visok 66 centimetara. Potječe iz 13. ili 14. stoljeća. Njegov auktor htio je prikazati Bl. Djevicu kao brižnu majku koja drži Dijete Isusa u naručju. Smješten je u osmorokutnoj kapeli svetišta, i to na bogato izrađenom srebrnom oltaru.

Do potkraj 15. stoljeća u svetište su granuli vjernici iz svih krajeva Bavarske i susjednih zemalja. Njihov je broj bio osjetljivo opao za Luterova pokreta, ali se ponovno povećao od kraja 16. stoljeća dalje. Od godine 1874. svetištem upravljaju njemački kapucini. U njemu je sveto živio i sveto umro kapucinski brat Konrad iz Parzhama. Godišnji broj hodočasnika iznosi između 400 i 500 tisuća.

ANĐELI

Da se shvati veličina Bl. D. Marije, vrlo je važno upoznati njezin odnos prema anđelima. Anđeli nadvisuju po svojoj naravi i ljude pojedince i sve ljučovjeka. Stoviše, oni se između njih daleko nadvisuje najvećeg čovjeka. Štoviše, oni se između sebe vrlo razlikuju. Dok su svi ljudi iste vrste, svaki anđeo je svoje vrste. Marija je kao Majka Kristova duhovna Majka i Kraljica svih ljudi. To je neobično velika čast. No ona je Majka i Kraljica anđela. To je za nju još neusporedivo veća čast.

Marija je Majka anđela, jer je duhovna majka svih onih kojima je Krist glava. A on je glava ne samo ljudi nego i anđela. Prema tome i Marija je duhovna majka ne samo ljudi nego i anđela. Sveti Pavao piše Kološanima o Kristu: »On je savršena slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svega stvorenja, jer je u njemu stvoreno sve što je na nebu i na zemlji: vidljivo i nevidljivo, prijestolja, gospodstva, poglavarstva, vlasti. Sve je stvoreno po njemu i za njega. On je prije svega, i sve u njemu postoji. On je glava tijela, Crkve« (Kol 1, 15—18). Bog je, dakle, u nacrtu stvaranja imao pred očima najprije utjelovljenje svoga Sina i njegovu Majku Mariju. Onda je radi njega i preko njega stvorio sva druga stvorenja, dakle i anđele. Bog je ujedno od vijeka odredio da sve milosti koje će udijeliti stvorenjima zasluži njegov Sin i Majka njegova Sina Marija, dakle i milost s pomoću koje su anđeli izdržali kušnju i zaslužili nebesku slavu. Očito je stoga da je Marija duhovna Majka i anđela.

No Marija je i Kraljica anđela. Doduše, ona je po svojoj ljudskoj naravi niža od anđela, ali je neusporedivo uzvišenija od njih kao Majka Krista, Sina Božjega. Krist je kao čovjek i kao Bog gospodar i kralj svega što je stvoreno na nebu i na zemlji, anđela i ljudi. Marija je kao njegova Majka gospodarica i kraljica svega što je Bog Otac preko njega i po njemu stvorio. Prema tome, ona je gospodarica i Kraljica anđela pa je onda Crkva s pravom zaziva: »Kraljice anđela, moli za nas!«

ANĐEOSKI POZDRAV

Anđeoski pozdrav razvio se iz srednjovjekovnog običaja nekih samostana da se poslije službene molitve P o v e č e r j a na glas zvona mole još neke molitve. Običaj seže duboko u srednji vijek. Iz do sada poznatih spisa zna se da su ga zaveli neki redovnici još u 5. stoljeću. Neki su redovnici poslije P o v e č e r j a pjevali u čast B. D. Marije molitvu »Zdravo, Kraljice«. S vremenom se ta molitva pjevala sve svečanije i na nju su bili dužni doći svi članovi samostana. Pozivalo ih je samostansko zvono koje je ujedno upozoravalo susjedne vjernike da se pameću i srcem sjedine s molitvom redovnika.

Sveti Bonaventura kao general Franjevačkog reda godine 1263. naredio je svim članovima Reda da u svojim propovijedima potiču vjernike neka se na glas večernjeg zvona sjete B. D. Marije i pozdrave je s nekoliko zdravomarija jer je po mišljenju nekih učitelja to čas kad ju je anđeo Gabrijel pozdravio i navijestio joj utjelovljenje Sina Božjega.

Papa Ivan XXII udijelio je 1318. oprost svima koji na glas večernjeg zvona klečeći izmole tri zdravomarije i uveo taj običaj u vječni grad Rim. Tako se anđeoski pozdrav razvio iz običaja da se poslije P o v e č e r j a mole neke molitve u čast B. D. Marije i običaja da se na glas večernjeg zvona mole zdravomarije na uspomenu utjelovljenja Sina Božjega.

Vrlo je star i običaj da se zvoni izjutra, uoči svanuća. Ne zna se kad je i gdje je nastao. Uveli su ga neki samostani da podsjete redovnike i vjernike neka se prije novog dana i prije dnevnog posla sjete Boga. U nekim drugim samostanima bio je običaj da bi se redovnici za moljenja jutarnje službene molitve na riječi »Sveta Marijo i svi sveci« prostrli po podu crkve. Tom obredu morali su prisustvovati svi redovnici, a zvono ih je na to pozivalo. Potkraj 13. stoljeća jutarnje je zvonjenje dobilo marijansko značenje kao i večernje. U jednom spisu iz početka 14. stoljeća čitamo da je uveden običaj da se uoči novog dana B. D. Marija pozdravlja kao i na svršetku svakog dana poslije zapada sunca. Papa Bonifacije VIII u jednom pismu iz godine 1309. potiče njemačko svećenstvo u Bavarskoj neka u svim crkvama izjutra zvone anđeoski pozdrav kao što je to običaj u Rimu i u nekim krajevima Italije.

Običaj da se zvoni anđeoski pozdrav na podne zaveden je oko polovice 15. stoljeća. U prvoj polovici toga stoljeća bio je običaj u nekim gradovima Češke i Njemačke da zvona na podne upozore vjernike na muku i smrt Kristovu. Godine 1456. običaj se posvuda proširio i postao općenit. Papa Ka-

list III preporučio je svećenstvu i vjernicima da na glas podnevnog zvona izmole i 3 zdravomarije i tako isprose Božju pomoć kršćanskoj vojsci u ratu protiv Turaka. Popodnevni anđeoski pozdrav brzo se proširio i u 16. st. postao svima zajednički ali se svagdje nisu molile iste molitve. Današnji oblik anđeoskog pozdrava prvi se put spominje u jednom katekizmu, tiskanu 1560. u Mlecima. Posvuda se proširio kad je papa Benedikt XIII podijelio 100 dana oprosta svakomu koji ga jedan put izmoli, a potpuni oprost jedanput na mjesec koji ga svaki dan izmoli. Papa Benedikt XIV odredio je 1742. da se u uskrsno doba mjesto anđeoskog pozdrava moli uskrsna antifona »Kraljice neba, raduj se«, i da se anđeoski pozdrav moli na nogama od subote navečer do nedjelje navečer. Papa Pio VII dodao je 1815. anđeoskom pozdravu 3 Slava Ocu u zahvalu Presvetom Trojstvu na darovima kojima je obdario B. D. Mariju, osobito što ju je uzdigao na nebo s dušom i tijelom. Ujedno je podijelio 100 dana oprosta svakomu tko ih izmoli.

MARIJINE KREPOSTI

O Djevice Marijo, časna iznad svega, koja si ujedno kći i Majka vječnoga Kralja, Ti i zaslužuješ, da Te blagoslivljaju svi glasovi, i Ti si dostojna da Te štuju s najvišim počastima.

Ti si zaista:

najčišća u svom djevičanstvu,
najdublja u svojoj poniznosti,
najžarča u svojoj ljubavi,
najslađa u svojoj strpljivosti,
najbogatija u svom milosrđu,
najpobožnija u svojoj molitvi,
najbistrija u svom razmatranju,
najuzvišenija u svom zrenju,
najosjećajnija u svojoj sućuti,
najrazboritija u svom pristanku,
najmoćnija u svojoj zaštiti.

Toma Kempenac

ČETVORNI CENTIMETAR KOŽE

Postoji Božja riječ napisana slovima i ispisana stvaranjem. Imamo dakle dvije knjige koje nam govore o Bogu: Bibliju (Sv. Pismo) i prirodu (svemir). Što je potrebno za čitanje iz tih knjiga? Mnogo se ne traži. Potrebno je samo dvoje. Prije svega za obje se traži volja — htjeti čitati. Da bismo mogli čitati Sv. pismo, još se traži i pismenost ili slušanje drugoga dok čita. Drugo svojstvo potrebno za čitanje iz knjige prirode jest zdrav razum.

Priroda je ogromna Božja knjiga. U njoj je naša Zemlja jedna stranica. Kako je onda malen sam čovjek! No, on je malen samo onda kad se usporedi s većim. Ustvari, u prirodi nije ništa maleno, beznačajno, »... jer svaki kamen, biljka, cvijet i trava imade snagu, u njima što spava. Na svijetu nije ništa tako bijedno, da ne bi bilo bar u čemu vrijedno« (W. Shakespeare). »Objasnite mi zrno prašine, i ja ću vam objasniti Boga« — rekao je francuski filozof Lamennais.

»Pročitajmo« zato nešto iz knjige prirode. Samo jedan redak. Pogledajmo sebe. Ne čitavog. Pogledajmo svoju kožu. Ni nju ne čitavu. Pogledajmo samo 1 cm².

Čitava koža na čovjeku iznosi 2 m² površine. 1 cm² tek je njezin dvadesettisući dio. Sastoji se od tri sloja: pousmine, usmine i podusmine. Tu malu površinu od 1 cm² u nenadmašivoj konstrukciji pokriva 700.000 epitelnih (pokrovnih) stanica koje čovjeka štite od škodljivih tvari i mikroba. One ipak ostavljaju otvore za 100 znojnih žlijezda — automatske rashladne uređaje našeg tijela. Da bi taj centimetar površine »radio«, podmazuje ga 15 lojnih žlijezda. Ispod površine skriveno je mnoštvo uređaja, opskrbljenih nedostižnom tehnikom, koji nam javljaju: da li je nešto vruće ili hladno, ugodno ili bolno, tvrdo ili meko; javljaju o jačini pritiska, o vremenu početka i prestanka vanjske akcije. To su osjetila za toplinu, hladnoću, bol i opip. Na 1 cm² skrivena su 1-2 osjetila za toplinu, 6-20 za hladnoću, 130 za bol i 15-100 za opip. U tom dijeliću 4 m živaca stoji na raspolaganju spomenutim uređajima. U pigmentnom sloju pousmine, kao u prvim obrambenim linijama, nalaze se neke boje

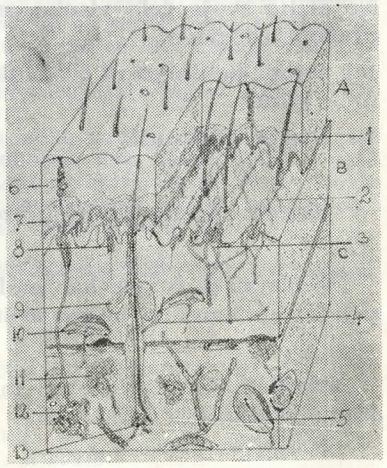

1 cm² kože: A — pousmina, B — usmina, C — podusmina, 1 — dlaka, 2 — nabori usmine, 3 — krvne i limfne žilice, — 4 — dlačni mišić, 5, 10, 11 — razna osjetna tjelešca, 6 — rožani sloj, 7 — pigmentni sloj, 8 — opipno tjelešce, 9 — lojna žlijezda, 11 — znojna žlijezda, 13 — korijen dlake.

(melanin i dr.) koje tijelo štite od štetnog djelovanja ultravioletnih zraka. Usput tu nastaju: tvari koje nas čuvaju od infekcija i vitamin D koji učvršćuje kosti. Iz usmine rastu dlake kojima je živ samo korijen. Važnost dlake dobro osjeća svaki ćelavi čovjek. 800,000.000 germinativnih stanica (koje se dijele) složno se brinu da bi se 1 cm^2 kože neprestano obnavljao. Sve bi opet zatajilo, da 200 m žilica krvlju ne opskrbljuje te strukture.

Ako je nešto često i redovito, nije zato manje čudesno i veliko. »Kamo god ispružim ruku, plivam u sjaju Božanstva!« — uskliknuo je s pravom P. Claudel.

BRALIĆ

Ako se i uskoleba zemlja sa svima, koji stanuju na njoj, ja sam koji utvrđuje njezine stupove.

Opominjem hvališe: Ne hvalisajte se! I bezbožnike: Ne uzdižite oholo glave.

Ne dižite svoje čelo visoko proti Onome gore! Ne govorite drsko, tvrdoglavo!

Jer pomoć ne dolazi ni od istoka ni od zapada, ni od pustinje ni od gora.

Ne, Bog je, koji sudi.

Sveto pismo

Škrtost i himba odlikuju prostaka.

Matoš

Moderan je čovjek kao nasljednik velikog, a možda i prezaduženog imanja, te ne zna ni što ima ni što duguje.

A. G. Matoš

Majka! Neka se zamuti taj bistri vrutak i naš je život očajna kaljuža.

A. G. Matoš

Okrutan li je udes kraljeva! Istinu im govore samo onda, kad ih se više ne boje.

J. G. Herder

Strpljivost često gubi vrijeme, ali parnice nikada.

Kineska poslovica

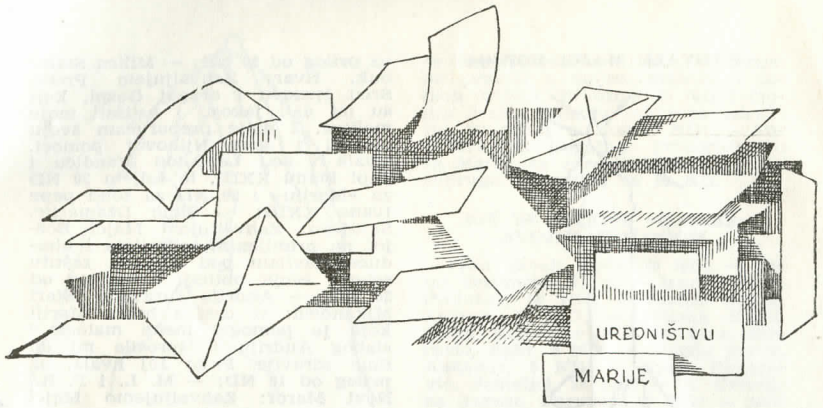

Đuro Mihez, Garešnica: Meni je jedna osoba iz Splita omogućila da već treću godinu mogu čitati Vaš lijepi list »Marija«. A ja sam bolestan već četvrtu godinu i ne odvajam se od kreveta i mnogo trpim. Sve boli drage volje primam iz ruke Božje i snosim ih za ljubav Isusovu i Marijinu. Mariju toliko ljubim da bez Njezine pomoći ne bih mogao ni časa izdržati. Sada sam u 23. godini. Mlad sam, a osuđen na trpljenje. Najteže mi je što ne mogu u crkvu k sv. Misi i sv. Pričesti. To mi je najveća bol, jer je bol duše teža od tjelesnih boli. U čežnji za Isusom u svetoj Tajni izgaram svaki dan, a osobito nedjeljom. Inače se ponekad osjetim tako osamljen i tužan, pa Vas molim u ime Isusovo i Marijino, da stavite moju adresu u Vaš list, da mi se koji čitalac »Marije« javi i da me utješi kojom lijepom riječi, a ja ću za Vas i za sve čitaoce »Marije« izmoliti mnogo krunica. Đuro Mihez, Kapelica 50, pošta Garešnica.

Velimir Sulić, Canada: Imam jednu veliku molbu, a to je, da odslužite jednu svetu misu pred oltarom naše Gospe Sinjske, naše Majke, kraljice Hrvata, a po nakani Velimira, da ga Majka Božja očuva od svih zala »kulturnog« Zapada i da uvijek ostane odan i vjeran svojim roditeljima, Crkvi, Bogu i svom narodu.

Kraljici Jadrana

(za 600. godište Majke Božje Trsatske)

Ko svjetionik u mrkloj noći
Tvoj mi stajaše lik;
Iz njeg je svjetlo sijevalo
Poljanama vječitim!

Imenom Nade krstih Te tada,
O izvore moje radosti,
Od kada sam stupio tu
Na dohvat čežnja vječitih.

ANTE BAČIĆ FRATIĆ,

ZAHVALE MAJCI BOŽJOJ

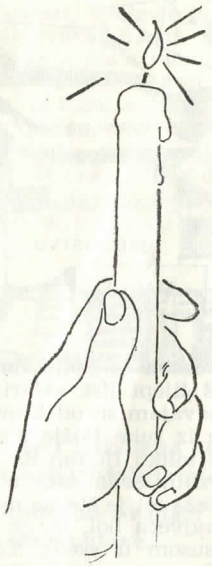

Milka Leontić iz Drniša u zahvalu Majci Božjoj poklanja 20 ND; — Ante Ivandić iz Sinja u zahvalu Majci Božjoj poklanja 10 ND; — Ana Dekeš, Osijek: Hvala našoj dragoj Nebeskoj Majci, sv. Antunu, bl. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu Mandiću na svim primljenim milostima. Preporučujem se njihovoj daljnjoj zaštiti, uz skromni prilog od 10 ND; — »Zahvalna« iz Splita: Šaljem mali prilog za širenje lista »Marija« kao znak zahvalnosti dobroj Nebeskoj Majci i ocu Leopoldu Mandiću; — Terezija Petrović, Sl. Brod: Vječna hvala Euharistijskom Srcu Isusovu, Majci Božjoj Pompejskoj, sv. Josipu i ocu Leopoldu Mandiću za ozdravljenje moga sina i za sve druge primljene milosti, uz prilog od 50 ND; — Mato i Mirica, Rijeka: Zahvaljujemo našoj Nebeskoj Majci Bl. Dj. Mariji na mnogim primljenim milostima koje smo primili do sada i koje se nadamo primiti iz Njezinih blagoslovljenih ruku. I nadalje se preporučujemo zajedno s naše šestero djece da ih čuva u njihovim mladim danima čiste i nevine, uz prilog od 20 ND; — Ana Perišić, Dubrovnik: Zahvaljujem Majci Božjoj za zdravlje moje i moje djece, uz prilog od 10 ND; — Marica P. Petrović, Kotor: Zahvaljujem Majci Božjoj na primljenim milostima. uz prilog od 20 ND; — Milica Štambuk, Hvar: Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i dragoj Gospi, koji su mi dali jakosti i uslišali moje molitve. I dalje preporučam svoju obitelji i sebe Njihovoj pomoći. Hvala i ocu Leopoldu Mandiću i papi Ivanu XXIII, te šaljem 30 ND za »Mariju« i 20 ND za fond pape Ivana XXIII; — Šime Džamarije, Sarajevo: Zahvaljujem Majci Božjoj na primljenim milostima i ubuduće stavljam pod Njezinu zaštitu sebe i svoju obitelj, uz prilog od 20 ND; — Andrija Juratović, Stari Mikanovci: U čast i hvalu Mariji koja je pomogla mene maloga i slabog Andriju i isprosila mi od Sina zdravlje. Puno Joj hvala, uz prilog od 10 ND; — M. L. i F. R., Novi Marof: Zahvaljujemo Majci Božjoj za ozdravljenje i dalje se preporučujemo Njezinoj pomoći. Prilažemo 10 ND. Upućujemo još jednu zahvalnicu za ozdravljenje jedne gospođe i njenog supruga (K. I. i K. S.); — N. B., Split: Od svega srca hvala dragoj Gospi od Zdravlja na ljubavi što mi je udijelila. I dalje se preporučam Njezinoj Majčinskoj ljubavi da prati moju obitelj, osobito muža i kćerku, da njoj pomogne u učenju, a meni u porođaju, uz prilog od 20 ND; — Marija Nigojević: Zahvaljujem se M. Božjoj za zdravlje, uz prilog od 10 ND; — Marija Sustrijan, Split: Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i svim Božjim ugodnicima za primljene milosti te se i unaprijed preporučujem Njihovoj zaštiti, da me čuvaju od svakog zla, uz prilog od 20 ND; — Slava Vuković žena Lukina, Podbablje: Zahvaljujem se Gospi za primljene milosti i nadalje se Njoj preporučujem, uz prilog od 10 ND; — Barica Torbar, Žumberak: Na čast Gospi Sinjskoj u znak zahvalnosti šaljem prilog 10 ND; — Anica Baranović, Prisoje k/Livna: U zahvalu dragoj Gospi šaljem prilog 50 ND. i dalje stavljam u zaštitu čudotvornoj Gospi Sinjskoj sebe, muža i kćerkicu Željku; — Zora ud. Jurić, Vranjic: Hvala Ti, Majko, na milosti koju si mi isprosila po zagovoru oca Leopolda Mandića i Ivana XXIII. I dalje se stavljam pod Tvoju zaštitu i njihov zagovor, i molim Te za moga jedinca koji je pomorac. Zaštiti ga, Majko, svojim bijelim plaštem od svake pogibelji duše i tijela. Šaljem 140 ND za Gospine crkve.

PREPORUKE MAJCI BOŽJOJ

Kata Dolić iz Sinja toplo preporučuje Čudotvornoj Gospi Sinskoj svoga bolesnog sina Nikolu, uz prilog od 10 ND; — Marija Jukić, Pag, Golija: Preporučujem se Majci Božjoj neka me uzme u svoje okrilje, uz prilog od 20 ND; — Danica Smolković, Zagreb: Za Vaš divni list »Marija« šaljem svoj skromni prilog od 10 ND i molim Nebesku Majčicu da olakša moje brige i brige moje obitelji; — D. D., Split: Za preporuku Gospi 10 ND; — Finka Kunst, Sarajevo: Preporučujem se Bezgrješnom Srcu Bl. D. Marije, da providi s mojim bratom u tudem svijetu. Prilažem 10 ND i molim Majku Mariju meni za zdravlje, uz prilog od još 10 ND; — Anto Ivančić, Bugojno: Preporučujem se Mariji za zdravlje svoje i svoje supruge, uz prilog od 30 ND.

JOŠ SE SJETIŠE »MARIJE« SVOJIM PRILOGOM

Ivan Tabak, Split, 60 ND; — Petar Bužančić, Split; — Marija Pirić, Proložac, 10 ND; — Jelena Dukić, Zagreb, 10 ND; — Ivanka Brkić, Sveta Klara, 10 ND; — Lina Eterović, Split, 5 ND; — Marija Zlatić, Ankanar, 5 ND; — Staža Sudarević, Semeljci, 25 ND; — S. Celestina Jagust, Daruvar, 10 ND; — Milka Ivančić, Vinkovci, 5 ND; — Ivan Huljev pk. Jerka, Primošten, 10 ND; — Jaga Vuzdar, Rečica — Karlovac, 10 ND; — D. B., Zagreb, 20 ND; — Antica Perina, Šibenik, 20 ND; — Mijo Dijanić, Gradići, V. Gorica, 5 ND; — Ljuba Šuica, Draga, 10 ND; — Franc Žignić, Sv. Martin na Muri, 20 ND; — Vjekoslava Vrcan, Makarska, 50 ND; — Filomena Barta, Makarska, 20 ND; Anka Gregov, Broklyn, USA, 40 ND; — Ankica Cvijetanović, Zagreb, 10 ND; — V. A., Mostar, 10 ND; — Franjevački samostan Vukovar, 92 ND.

MARIJA SVIMA OBILATO NAPLATILA!!!

OMOGUČILI SU SIROMAŠNIJIMA PRIMATI LIST »MARIJA«

Katica Pastrović, Split; — Ružica Štiler, Trnsko-Zagreb; — Marija Gavrilo, Split (za dvije osobe); — Dinka Hrepić, Split; — Mandalina ud. Boban, Split; — N. N. iz Opuzena (za pet osoba).

Marijan (Marinkica) Petričević, otac dviju časnih sestara: s. Marije i s. Miroslave (u 77. god. — Lovreć); — Božo Franov Jurin i Tereža Franov-Jurin (Kali k/Zadra); — o. Jacint Belić, dominikanac, glasoviti pučki misionar (u 84. godini života i 60. godini svećnstva — Stari Grad); — Šima Medvid, tetka svećenika don Bože Medvida (u 75. god. — Radošić - Sinj); — Jozo Masnić (u 76. god. — Sinj); — Ivan Milanović, otac č.s. Genoveve (u 67. god. — Sinj); — Ante Kuzmanić (u 82. god. — Split); o. fra Ćiro Vrcan (u 76. godini života, 56. godini redovništva i 51. godini svećeništva — Split-Visovac).

Pokoj vječni daruj im, Gospodine!!!

FATIMSKA PJESMA — Župski ured D. Hrasno, p. Brštanica, Hercegovina, izdao je na jednom listu tekst pjesme »Fatimska pjesma«. Pjeva se na melodiju Lurdske pjesme, kojoj je također otisnut tekst na drugoj strani lista. — Cijena pojedinom komadu 0.10 ND, a kod narudžbe preko 100 komada 20% popusta.

F. Lelotte: BOŽIĆ, NAŠA NADA. To je prvi dio knjige »Zvijezda jutarnjica«. Sadrži misli i refleksije na liturgijske tekstove. Zgodno za svakog onoga koji teži za duhovnom izgradnjom. Svećenicima pruža lijepe misli za kratke nagovore. Cijena: 2 ND, a naručuje se na adresu: Don Stjepan Batinović, p. Brštanica, Hercegovina.

HRVATSKO HODOČAŠĆE U RIM — opjevano u duhu narodnih pjesama, u desetercu. Događaj je to koji će ostati zabilježen u analima hrvatske povijesti. Cijena: 0,50 ND, a naručuje se na adresu: Don Stjepan Batinović, p. Brštanica, Hercegovina.

F. Klostermann: TEZE O LAICIMA. Izdalo Hrvatsko društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Pisac je sudjelovao na Drugom vatikanskom saboru, a sada je profesor pastoralne teologije u Beču. Ova je brošura prva u nizu »Novi vidici«. — Sadržaj: Laik u svijetu i njegovo teološko mjesto — Crkva i svijet laika.

C. Braga — J. Salač: OBREDI SVETE MISE. — Izdalo Hrvatsko društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. To je neke vrste vodiča u obnovljenim obredima Mise. Sadržaj: Opća načela i propisi — Tiha misa — Misa s pjevanjem — Osobitosti nekih misa — Koncelebracija — Pričest pod obim prilikama.

S A D R Ž A J

	Strana
Na razmišljanje	49
Za svaki dan u mjesecu po jedna misao od oca Kolbea (o. G. Tomić)	49
Tvoja nedjelja (o. F. C.)	53
Ikone — pjesma kršćanske marijanske duše (o. J. Soldo)	54
Molitva — Zdravo Marijo (Hrvoslava)	55
»Veliki znak«	56
Odlazim	61
Štovanje Marije u dalekim zemljama — Veličanstveni koptski himan Bogomajci (o. A. Katalinić)	62
Vapaj Ocu u beskraj (Rozarijo)	65
Papina »Zdravomarija« (o. Celestin B.)	66
Molitva pred pethiljadarkom (Ž. B.)	68
Prije 60 godina — Pred hridinom masabjelskom (F. Binički)	70
Vijesti iz marijanskog svijeta	72
Hrvatska kiparica predala Papi kip Kraljice mira	74
Tebi je ime Marija (Tin Jurišić)	79
Richard Friedl (P. N. Maslać)	81
Marija — Božje ljestve (Sv. I. Damaštanski)	82
Pokazala se milost Božja	83
Prije kazališna pjevačica sada redovnica (o. M. Šesnić)	87
Marijine kreposti (Toma Kempenac)	90
Četvorni centimetar kože (Bralić)	91

MOLIMO UPRAVITELJE ŽUPA DA NAM JAVE KAD UMRE KOJI PRETPLATNIK ILI ČITATELJ LISTA, A BRAĆU SVEĆENIKE MOLIMO DA NAM JAVE SMRT SVOJIH RODITELJA, BRAĆE I SESTARA (NAVESTI IME, PREZIME, GODINU STAROSTI I MJESTO SMRTI). ZA POKOJNIKE SE SLUŽI SVETA MISA SVAKI MJESEC.

ŽELITE LI SURAĐIVATI U NAŠEM LISTU, ONDA NAM SVAKAKO POŠALJITE I SVOJE PUNO IME I PREZIME (I ADRESU). AKO NE ŽELITE, DA SE VAŠE IME NAVEDE, TO NAM IZRIČITO SPOMENITE!

NA POŠTANSKOJ UPLATNICI SVAKI PUT NAVEDITE U KOJU SVRHU ŠALJETE NOVAC!
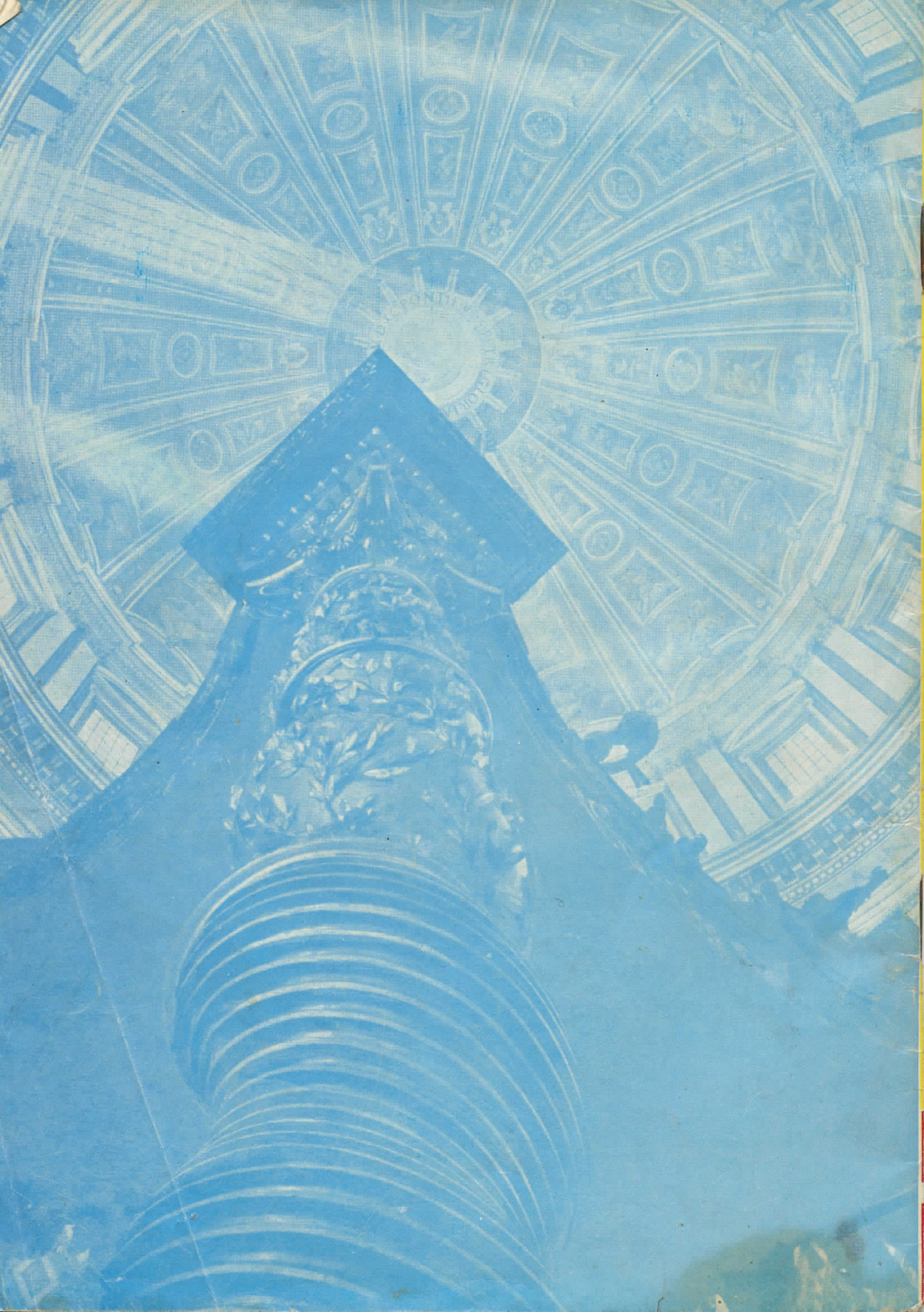
Slika na koricama: Neka se ova godina vjere pretvori u život po vjeri (Bazilika Sv. Petra u Rimu – detalj)